MAR 28 1919
UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY

Published and distributed under permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Mass. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

"SANDARA"
Leidžia kas ketvergas
Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kitose viešp. $2.50
"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

"SANDARA"
Published Every Thursday
By the Lithuanian National League of America.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.00
To Foreign Countries $2.50
"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

No. 11 Tel. South Boston 52015. South Boston, Mass., Kovo (March) 13 d. 1919 m. **Metai VI.**

Lietuvos Lietuviai Veikia,

Valstybės Reikalams Sudėjo 100,000,000 mrk.

Prusų Lietuvių ir P. Klimo Laiškai.

Nors Lietuvos priešai atkartotinai ant Lietuvos užpuldinėja, nors jie griebėsi įvairiausių priemonių Lietuvą pavergti, vienok jie netik kad savo tikslo neatsiekia bet tos jų pastangos plačaus lietuviams akis atidaro ir paskatina prie smarkesnio darbavimosi del Lietuvos laisvės. Kaip matom pasekmės yra priešingos negu Lietuvos priešai tikėjosi: Lietuvos gventojai priėjo prie supratimo, kad tiktai vienybėje yra galybė, ir nors tuo laiku prašalino savitarpinius nesusipratimus, griebėsi prie atstatymo Lietuvos valstijos. Lietuvos kariuomenė jau baigia vyti lauk bolševikus iš Lietuvos, o len kams kietai suspaustą kumštį parodė.

Sprendžiant iš vėliausių pranešimų, matyt kad jau vidurinė tvarka pusėtinai įvykdinta. Įsteigtas Valstybinis bankas, kuris jau spėjo sudaryti 100,000,000 markių (skaitant vokiškais pinigais) kapitalo. Pačtas jau pilnai sutvarkytas ir veikia visuose Lietuvos kraštuose. Leidžiama Lietuvos pinigai, nors šiuo tarpu jų kursas pusėtinai nupuolęs. Lietuvos gyventojai apsidėjo mokesčiais, kad tokiu budu pagelbėjus valdžiai pasekmingiau šalį sutvarkyti ir ją nuo priešų apginti, atsakančiai apžiurėta kariuomenę užlaikant. Lietuvos kariuomenė organizuojama vien iš parinktųjų. Norintis kariuomenėn pastoti privalo parupinti paliudijimą nuo žymios ypatos, kad jisai yra doras, blaivus ir geras tėvynainis. Lietuvos valdžia įšmoka algas savo kareiviams, po šimtą markių į mėnesį. Kurie kareiviai turi šeimynas, tiems dar pridedama po pen kesdešimts markių į mėnesį šeimynos užlaikymui. Kaip matom, Lietuvos kariuomenė yra gerai organizuojama, gerai aprupinama todel ir ne stebėtina, kad taip puikiai sekasi vyti lauk iš Lietuvos užpuolikus.

Žemiaus paduodame Prusų lietuvių laišką į Lietuvos Tarybą, kurio kopiją tik ką gavom. Nors yra pusėtinai suvėluotas, vis vien spaudon jį paduodam, nes yra svarbus dokumentas begalo svarbaus ir pažymėtino nuotikio Lietuvos istorijoje ir kaipo su tokiu visuomenė privalo gerai susipažinti.

(Vertimas iš vokiško teksto).

Lapkr. 16, 1918,
Prez. Valstijos Tarybos,
p. Antanui Smetonai,
Vilniuje.

Šiandie tapo įsteigta miesto Tilžėje "Tautinė Taryba" Prusų Lietuvos, kurios pirmininku yra Dr. Gaigalaitis. Valdybą toliaus susideda iš Viktoro Gailiaus, Erdmano, Simonaičio ir Jono Vanagaičio.

Didžiausias tikslas yra prisijungimas Prusų Lietuvos prie Didžiosios Lietuvos.

Jei tik aplinkybės leis, mes lauksime paramos nuo Valstijos (Vilniaus) Tarybos. Tuom tarpu mums butų labai svarbu žinot, kaip į šį žiuri Wilsonas, Anglija ir Francuzija.

Su dideliais linkėjimais (pasirašė) V. Gailius, Erdmann, Simoneit ir J. Vanagaitis.

Sekantis yra laiškas nuo p. Klimo, Lietuvos Valstijos Tarybos nario, kuris dabar randasi Šveicarijoje ir važiuoja Francuzijon, nes yra išrinktu dalyvauti taikos konferencijoje.

"Am. Liet. Tarybos
Vykdomajam Kom. Pirm.
p. T. Naruševičiui,
Washingtone.

Labai man malonu gauti progos po tiek metų Tamstai parašyti keletą žodžių del bendrų musų reikalų. Dabar aš esu Berne ir laukiu leidimo įvažiuoti Paryžiun, kur drauge su užsienių reikalų ministeriu prof. Valdemaru ir p. Galvanausku esame Lietuvos valdžios įgaliotiniai sekasi vyti lauk iš Lietuvos užpuolikus.

Žemiaus paduodame Prusų lietuvių laišką į Lietuvos Tarybą, kurio kopiją tik ką gavom. Nors yra pusėtinai suvėluotas, vis vien spaudon jį paduodam, nes yra svarbus dokumentas begalo svarbaus ir pažymėtino nuotikio Lietuvos istorijoje ir kaipo su tokiu visuomenė privalo gerai susipažinti.

(Vertimas iš vokiško teksto).

Lapkr. 16, 1918,
Prez. Valstijos Tarybos,
p. Antanui Smetonai,
Vilniuje.

Šiandie tapo įsteigta miesto Tilžėje "Tautinė Taryba" Prusų Lietuvos, kurios pirmininku yra Dr. Gaigalaitis. Valdybą toliaus susideda iš Viktoro Gailiaus, Erdmano, Simonaičio ir Jono Vanagaičio.

Didžiausias tikslas yra prisijungimas Prusų Lietuvos prie Didžiosios Lietuvos.

Jei tik aplinkybės leis, mes lauksime paramos nuo Valstijos (Vilniaus) Tarybos. Tuom tarpu mums butų labai svarbu žinot, kaip į šį žiuri Wilsonas, Anglija ir Francuzija.

Su dideliais linkėjimais (pasirašė) V. Gailius, Erdmann, Simoneit ir J. Vanagaitis.

Sekantis yra laiškas nuo p. Klimo, Lietuvos Valstijos Tarybos nario, kuris dabar randasi Šveicarijoje ir važiuoja Francuzijon, nes yra išrinktu dalyvauti taikos konferencijoje.

"Am. Liet. Tarybos
Vykdomajam Kom. Pirm.
p. T. Naruševičiui,
Washingtone.

Labai man malonu gauti progos po tiek metų Tamstai parašyti keletą žodžių del bendrų musų reikalų. Dabar aš esu Berne ir laukiu leidimo įvažiuoti Paryžiun, kur drauge su užsienių reikalų ministeriu prof. Valdemaru ir p. Galvanausku esame Lietuvos valdžios įgaliotiniai ginti prieš taikos konferenciją Lietuvos nepriklausomybę ir jos interesus. Skurdu tik darosi, kad ne visi lietuviai šiuo momentu moka suprasti musų istorinės valandos svarbumą ir rimtumą ir vietoj bendrų reikalų ima leistis į asmenines painiavas. Panašių dalykų deja mes turime ir dabar Paryžiuje. Amerikiečių Tarybos visos Lietuvos visuomenės vardu prašyčiau todel, kad jie rimtai žiurėdami į valandos rimtumą, aukščiau atsistot už atskirų asmenų santikius ir per juos visi kaip vienas remtų musų bendrą bylą **nepriklausomybei su Vilniaus sostine apginti.** Nes tai galima tik dabar arba niekados.

Berne mes turime dabar įsteigę spaudos biurą, kurs turi platinti po spaudą tikras teisingas žinias aie Lietuvos kuriamąjį darbą. Todel prašome jumis vaduotis musų reikalui. Musų žinios eina daugiausia Šveicarijos agenturos firma (as. (L. P. B.). Senasis Lausanos informacijinis biuras jei dar nelikvidavosi, palieka visai privatinė įstaiga, kuri neturi ryšių nei su valdžia nė Taryba Lietuvoj. Mes nenorime šalinti žmonių nuo bendro darbo, jeigu jie moka ir pasižadėję tikrai pildo kas yra musų valdžios nurodoma ir kas dera bendriems valstybės tikslams; bet mes negalime suvaldyti dažnai atskirų žmonių kurie perdaug sa viškai žiuri į savo darbą ir nekartą kenkia bendram rei kalui. Tai yra tikra bėda. Bet mes esame tikri, kad pla tesnioms lietuvių masėms remiant dabartinę Lietuvos valdžią ir josios organus, mums turi pasisekti sudaryti vieną atsakomą ir bendrą frontą, kuris iš prieš apgintų Lietuvos nepriklausomybę.

Atsiprašau, kad umai sužinojęs apie progą parašyti Tamstai laišką, nesuskubau daugiau painformuoti apie stovį. Lauksiu kitos laimingesnės progos.

Tuo tarpu, viso labo.

Skaitant p. Klimo laišką matyt, kad tai rašė Lietuvos sunus, kuriam tėvynės likimas už vis labiausia rupi. Ypač jo laiškas turėtų atidaryti ausis ir kas Amerikos lietuviams socijalistams, nes p. Klimas yra vienas iš žymiausių social-demokratų partijos vadų.

Liet. Inform. Biuras.

Extra

Lietuvos ir Baltgudijos užsienio reikalų komisariatas išsiuntė užklausimą Amerikos, Francijos, Anglijos ir Italijos valdžioms,—kada Lietuvos atstovai turi pribut į konferenciją ant Prinkipo salų. Žinios atėjo iš Liepojaus per Šveicariją.

Berline žuvo apie 1,000 spartakų ir Eberto šalininžmonių mušiuose tarpe kų.

Maskvoje bolševikai areštavo 16 oficierių kaltinamų priklausyme kontr - revoliucinei organizacijai.

Paryžiuje Amerikos šnipai susekė Vokietijos suokalbį su bolševikais, kurio tikslas užpulti Lenkiją.

Iš Kijevo gauta žinios Šveicarijoje, kad Rusijos bolševikų valdžia rupinasi susitaikinti su talkininkais, su Lietuva, su Ukraina ir su Lenkija.

Visi Amerikos armijos kareiviai, garbingai paleisti ir paleidžiami gaus po $60.-00 dovanų. Šis įstatymas veikia nuo 24 d. vas. 1919.

Worcester, Mass. kovo 10 d. ištiko baisi ekspliozija užsidegus bačkai naftos Baldvin and Chain Mfg. Co. Užmušta 1, sunkiai sužeista 5 žmonės. Sugriuvo keli namai. Nuostolių daug.

RYGA VOKIEČIŲ RANKOSE.

Londone gauta žinios, buk vokiečiai išbombardavo bolševikus iš Rygos ir įvedė jon savo kariuomenę.

MAISTAS VOKIETIJAI.

Prieš Francijos delegatų norą taikos konferencija nutarė kas mėnuo siųst Vokietijon 300,000 tonų maisto. Maistas vežamas Vokietijos laivais, kuriais gabenama Amerikos ir Australijos kareviai.

Waterburiečių Balsas.

Vasario 23 d., š. m. ALTS. 11-ta kuopa laikytam savo mėn. susirinkime apsvarstė dabartinį Sandaros spaustuvės finansinį padėjimą ir rado reikalinga išrinkti komisiją, kuri rupintusi ant vietos sukelti tam tikrą fondą išpirkimui "S." spaustuvės. Taip-gi nutarta, kad kiekvienam mėn. susirinkime butų pakeltas spaustuvės klausimas ir nariai pakviesti prisidėti su paskola arba auka. Matydami silpną "S." spaustuvės finansinį stovį rado butinai reikalingu išnešti sekančią rezoliuciją:

Mes, ALTS. 11-ta kuopa, apsvarstę C. V. pranešimą apie "Sandaros" spaustuvės padėjimą supratome, kad butinai yra reikalinga finansinė parama, todėl nutarėm:

1) Kad kiekviena ALTS. kuopa privalo išrinkti komisiją kuri rupintus sukėlimu savo kolionijoj tam tikros sumos išpirkimui spaustuvės.

2) Kad kiekviena ALTS. kuopa privalo kiekviename savo susirinkime pakelti spaustuvės klausimą ir pakviesti savo narius su auka arba paskola išpirkimui Sandaros spaustuvės.

3) Kiekvienas ALTS. narys privalo prisidėti prie išpirkimo spaustuvės ir tuom atlikti savo patrijotišką užduotį.

4) Kad C. V. turi be atidėliojimo pradėti nepaliaujamą agitaciją ir apskelbti **Galutiną Sandaros Spaustuvės Drive.**

5) Kad C. V. ir Sandaros administracija prižadėtų duoti atlyginimą knygomis arba laikraščiu tiems aukautojams kurie reikalautų, tik tuomet, kada "S." bus geram padėjime.

Mes Waterburio Sandariečiai, kad parodžius jog mes neplakam saėo liežuvio veltui, bet prisidedam visomis savo jiegomis, ant kiek mes išgalim, patvirtinimui viršminėtos rezoliucijos ir parodymui savo ištikimybės, prispaudžiam sekančias antspaudas:

A. P. Osteika	$11.00
K. Blažaitis	10.70
A. Aidukonis	10.00
J. Urbonavičius	10.00
J. S. Rimkevičius	10.00
K. J. Paulauskas	10.00
P. Steponavičius	5.00
S. G. Kazunas	5.00
S. G. Kazunas paskolos	$50.00
Aukų	$71.70
Paskolos	$50.00
Viso	$121.70

Na, o ką dabar, juk tai aišku, kad reikės pasitraukt iš "Frico" dičkę kanuolę, kad pramušus musų tvirtovę. Todėl-gi, gerbiami sandariečiai, mes kreipiamės prie jusų, kad ir jųs prisidėtumet pagal savo išgalę prie išpirkimo spaustuvės. Juk tai musų visų priderystė ir tai tą priderystę, kurios niekas kitas neatliks, kaip tik mes patys. Broliai sandariečiai ir sesers sandarietės, tik pagalvokit, kokią menką vertę trui, sakykim, penkinė, bet bet atminkit, kaip jos bus galingos, kuomet mes ir jųs sudėsim tas penkines į kruvą. Kaip tai bus linksma ir koks tai bus neišpasakytas džiaugsmas del mųs visų, kuomet pamasysim "Sandaros" špaltose užrašą: **Spaustuvės skolos jau išmokėtos.** Ir kas nesidžiaugtų arba nesididžiuotų pamatęs tokį užrašą ant savo garbingo organo. Na, o tas labai lengva pamatyti ir labai už trumpo laiko tik visiems reikia gero noro. Todėl garbųs sandariečiai, dar kartą šaukiam Jus atlikti savo užduotį, o **"Sandara" bus musų ant visados!**

ALTS. 11-tos kp. aukų ir paskolos komisija:
S. G. Kazunas,
A. P. Osteika,
J. S. Rimkevičius.

LIETUVIŲ NAUDAI!

Pirm negu parduosite savo Bondsus, ateikite pas mus ir dasižinokite tikrą dienos kursą!

Mes mokam už bondsus daugiaus negu visi kiti. Ateikite pas mus visi ir persitikrinkite.

Pirkite Rublius, nes jų kaina beveik kasdien kįla!

Centralis Bendras Lietuvių Bankas.

JUOZAS KAVALIAUSKAS. Prezidentas
32—34 CROSS ST., BOSTON, MASS.

ĮTEMPKIM PAJIEGAS LIETUVOS GELBEJIMUI.

NUO AM. LIET. CENTR. KOMITETO.

C. K-to Pirmininkas išvažiavo Europon.

A. L. Centraiio Komiteto Pirmininkas g. J. S. Lopatto 5 kovo iškeliavo Europon ant laivo **Roshambeau.** Vienas iš vyriausiųjų jo kelionės tikslų yra perduoti A. L. Centralio Komiteto žinioje buvusius pinigus vargstantiems Lietuvoje musų broliams.

Ponas J. S. Lopatto paėmė su savim visus pinigus, kokie tik buvo C. K-to išde. Šale to iš Raudonojo Kryžiaus Draugijos gavo įgaliojimą ištyrti musų žmonių gyvenimo sąlygas Europoje — ypatingai, žinoma, Lietuvoje,— kas bus atlikta drauge su Raudonojo Kryžiaus Skyrių Europoje pagalba. Beveik nėra abejonės, kad p. J. S. Lopatto galės da sigauti ir į Lietuvą, kartu su Raudonojo Kryžiaus Komisija, kurią prižadėjo siųsti R. K. Drja Washingtone. Tenai esant mu sų C. K-to pirmininkui ir patyrus, kokios Lietuvių šelpimo organizacijos yra musų valdžios užgirtos ir pripažintos, bus pranešta apie tai Amerikos Raud. Kryžiui, ir tuokart visi Lietuvių Dienos pinigai, kurių yra 130 tukstančių dolarių, bus persiųsti Lietuvon.

Tai yra labai svarbus dalykas. Dabar, C. K-to Pirmininkui užmezgus ryšius su Europa, atsida ro kelias šelpimui musų brolių, ko negalėjome daryti per ištisus dviejus metus.

C. K-to Skyriai Turi Subrusti.

Centralio Komiteto Skyriai tu ri dabar subrusti prie veikimo, kiek galėdami.

Paskutiniuoju laiku, kada buvo iškilusi intempta rinkliava au kų politikinei Lietuvių akcijai,— Centralio Komiteto Skyriai pasiliovė veikę, kiek reikėjo, — todėl ir aukos neplaukė. Ir mezliavos darbas, arba antsidėjimas mokestimi nukentėjusiai Lietuvai, labai mažai tepaėjo pirmyn. Reikalingi buvo ir yra pinigai Lietuvių politikos darbui, bet taip pat jų reikia ir gelbėjimui musų žmonių nuo bado mirties. Taigi, jei Centralio Komiteto Skyriai ir buvo suspendavę, taip sakant, savo veikimą, **užtad dabar jų pareiga yra stoti darban su dešimteriopa energija, su neišsemiamu pasišventimu.**

C. K-to Skyriai — kur jie dar gyvuoja — yra prašomi tuojau griebties labai įtempto ir gyvo darbo šiuo budu:

1. — Reikia sutvarkyti Skyriaus Komitetas, kurs prižiurėtų visą aukų rinkimo darbą;

2. — Skyriai turi padalinti sa vo koloniją ant distriktų ir tiems distriktams paskirti rinkėjus au kų, kurių pareiga butų bent kas mėnuo aplankyti visus savo distrikto Lietuvius, priimti nuo jų pasižadėjimus antsidėti mokestį, priimti jų mokestis ir išduoti už jas markutes su paliudijimais;

3. — Tuojaus gauti iš Centralio Komiteto reikalingos agitacijinės literaturos, paliudijimų ir markučių;

4. — Kur nėra Skyrių — reikia jie tuojaus sudaryti, sušaukus, kuogreičiausiai susirinkimą, ar tai vietinių draugijų atstovų, ar šiaip vietos veiklesnių žmonių.

Reikia atsiminti, kad prie šito veikimo Centr. Komitetas kviečia Amerikos Lietuvius ne savo naudai, ne savo labui, bet pagalbai Lietuvos žmonėms!

Reikia Rinkti Drabužiai.

Susitvarkius tinkamam darbui vietų skyriuose, nereiks pasitenkinti vien rinkimu pinigų, —reiks rinkti ir **drabužiai,** nes Lietuvos žmonės jau nuo senai nebeturi nei ką dėvėti, nei ką avėti.

Anais metais rinkimu drabužių buvo užsiėmęs burelis prakilnių moterų, bet jos, pasidarbavusios kurį laiką, liovėsi, nes rubežiai į Lietuvą buvo uždaryti ir reikėjo susidurti su daugybe sunkumų, persiunčiant drabužius. Dabar bus kas kita, — todėl dabar bus lengviau ir darbą dirbti.

Tuo darbu turės užsiimti taip pat vietų Skyriai, — ir butų gera, kad priejų susidarytų Drabužių Rinkimo Sekcijos, vedamos musų moterų. Abelnai imant, prie tokio prakilnaus darbo, kaip rinkimas pinigų ir drabužių nukentėjusiai Lietuvai, turėtų kuodaugiausiai prisidėti musų moters, — joms lengviau butų ir aukų gauti, ir jų širdis greičiau gali atjausti vargą ir skurdą, kokį kenčia anoje pusėje musų sesers ir jų vaikeliai.

Drabužių eilę galės paaukauti kiekvienas Lietuvis, — kad ir apnešiotą, by tik jie butų švarus ir nesuplyšę. Taip pat ir krautuvninkas neatsisakys paaukauti arba eilę drapanų, arba eilę apatinių drabužių, arba porą čebatų ir t. p. Tik eikime pas juos, tik reikalaukime ir prašykime! Dirbsime Lietuvai ir jos pavargusiems žmonėms. Koks bus jiems džiaugsmas, jei už mėnesio- kito galėsime išsiųsti jiems visą laivą drabužių ir maisto!

Iš Centralio Komiteto Metinio Susirinkimo.

22 d. vasario New York'e, C. Komiteto Raštinėje buvo Metinis C. K-to Narių Susirinkimas, kur aptarta svarbųs klausimai sąryšyje su tolimesniais K-to darbais ir rinkta Direktoriai bėgantiems metams. Direktorių sąstaton inėjo penki nauji žmonės, butent gg. J. O. Širvydas, J. W. Geležunas, J. Strimaitis, A B. Strimaitis ir P. Bukšnaitis.

Smulkmenos bus paskelbtos protokole. Čia-gi laikome pareiga pranešti, jog nutarta yra kuo veikiausiai atspausdinti 'Lietuvių **Dienos Knygą",** kurioje bus aprašyta Lietuvių Diena ir tolimesnė Centralio Komiteto istorija ir jo darbai. Prie tos knygos reikalinga bus turėti aprašymas tų Skyrių, kurie pasiliko po Lietuvių Dienos ir kurie paskui susitvėrė. Todėl prašoma visų Skyrių kuoveikiausiai prisiųsti reikalingų tokiai knygai informacijų.

Amerikos Lietuviai turi susikubti darban, — kiek musų yra padaryta skriaudos Lietuvai per apsileidimą, per neatsižvelgimą į Lietuvos skurdą, per musų srovines imtynes, — atitaisykime nors dabar. **Geriaus vėliau, negu niekad,** — todėl imkimės tikrai vaisingo darbo ir nepalikime nei vienos Lietuviškos grįčios, kur nebutų Centr. Komiteto narių.

Am. Liet. Centr. K-tas,
V. K. Račkauskas, Sekr.

Amerikos Lietuvių Centralio Komiteto Konstitucija.

1. — **Vardas.** — Organizacijos Vardas yra: **The Lithuanian** Central War Relief Committee, Inc., — Lietuvių Centralis Komitetas Dėl Karės Nukentėjusiems šelpti.

II. — **Tikslas.** — Orgnizacijos tikslu yra rinkti ir dalinti pinigus ir daigtus nukentėjusiems dėlei karės Lietuviams.

III. **Turtas.** — Visas Organizacijos turtas turi eiti jos tikslams pasiekti, t. y. nukentėjusių dėlei karės šelpimui.

IV. — **Nariai.** — Organizacijos nariais skaitomi yra visi tie, kas sumoka arba aukauja ne mažiau kaip $6.00 per metus.

Nariai, gyvenantie kituose miestuose, gali organizuoties į Vietinius Skyrius, arba Komitetus, kurie gali atlikinėti savo **reikalus su Centraliu Komitetu** per savo įgaliotus atstovus-viršininkus. Metiniuose susirinkimuose gali dalyvauti visi nariai.

V. — **Susirinkimai.** — Metinis C. K-to narių susirinkimas, rinkimui Direktorių ir atlikmui kitokių darbų, kokie gali buti paduoti susirinkimui, turi buti trečiame panedėlyje Sausio mėnesio kiekvienų metų. Dvidešimts narių sudaro quorumą.

Direktoriai yra renkami iš tų, kurie yra pilnais C. K. nariais.

Rinkimai turi atsibuti slaptu balsavimu.

Specialiai C. Komiteto susirinkimai yra sušaukiami kas kartais įsakymu Pirmininko; arba gali buti sušaukti ir tada, jei trįs nariai reikalautų to raštu, paduotu Sekretoriui. Apie specialius susirinkimus nariams pranešama laiškais bent trimis dienomis prieš susirinkimą.

Apie metinį susirinkimą pranešimas turi buti du kartu paskelbtas bent dviejuose lietuviškuose laikraščiuose.

VI. — **Valdyba.** — C. Komiteto Valdyba susideda iš 12 Direktorių, padalintų į 3 kliasas, po 4-is kiekvienoje, renkamų 3-ims metams, ar tol, kol bus paskirti jų vietininkai. Kas metai renkami yra vienos kliasos Direktoriai. Nariai iš tos Direktorių kliasos, kurios tarnystė baigiasi, gali buti išnaujo renkami.

Direktoriai turi visą kontrolę, vedimą ir priežiurą visų Komiteto reikalų; jie turi teisę naudoties visu Komiteto vedėjų autoritetu, pagal šią Konstituciją ir Čarterio nurodytas taisykles. Jie gali daryti, papildyti ir taisyti įstatus, kaip Konstitucija ir Čarteris nurodo, Jie gali papildyti atsitinkančias jų tarpe vakansijas. Iš savo tarpo jie išrenka Direktorių Tarybos valdininkus. Abelnai imant, jie veda visus Komiteto reikalus.

VII. — **Direktorių Valdyba, arba Ekzekutyvė Komisija.** — Ekzekutyvė Komisija, susidedanti iš Komiteto valdininkų ir vieno Direktoriaus, yra renkama kas metai Direktorių Tarybos, jos metiniuose susirinkimuose; ji turi tokias teises, kokias jai pripažįsta Direktorių Taryba ir ši Konstitucija. Ta Komisija turi laikyti savo posėdžius, Pirmininkui arba, jei jis negalėtų, — vice-Pirm. juos šaukiant. Trįs nariai sudaro quorum.

VIII. — Direktorių Tarybos Susirinkimai. —

1) Direktorių Taryba privalo turėti savo susirinkimus kas antras utarninkas kiekvieno mėnesio. Pirmasis susirinkimas, lai komas tuojaus po metinio visų Komiteto narių susirinkimo, skaitomas yra metiniu Direktorių susirinkimu.

2) Specialius Direktorių Tarybos susirinkimus šaukia Pirmininkas, arba jam nesant ar negalint, — Vice-Pirmininkas. Tokie susirinkimai gali buti šaukiami ir rastišku reikalavimu, trijų Direktorių paduodamu Sekretoriui.

3) Pranešimai apie visus paprastuosius ir specialius susirinkimus turi buti raštu pasiųsti Direktoriams bent 3 dienoms prieš susirinkimą.

4) Viena trečia dalis Direktorių sudaro quorum.

5) Direktorių Tarybos po sėdžiuose gali dalyvauti, be sprenlžiamojo balso, kiekvienas Centralio Komiteto narys.

IX. — **Valdininkai.** — 1) Direktorių Tarybos, drauge ir viso Centralio Koimteto valdininkais yra: Pirmininkas, Vice-Pirmininkas, Iždininkas ir Sekretorius. Kiekvienas jų tarnauja per ištisus metus laiko, iki išrenkama jų vieton kiti, — išskyrus Vice-Pirimninką ir Sekretorių.

2) Atsitikus vakansui bile vietoje, Direktorių Taryba užpildo tokį vakansą savo paprastame ar specialiame susirinkime.

3) **Pirmininkas** pirmsėdžiauja visuose Centr. Komiteto, Direktorių Tarybos ir Ekzekutyvės Komisijos posėdžiuose ir turi vyriausiąją užžiurą ant visų Centralio Komiteto reikalų.

Vice-Pirmininkas pavaduoja Pirmininką, jei šio nėra ar jei jis negali atlikti savo pareigų.

Iždininkas turi užžiurą ant viso C. K. piniginio turto ir veda teisingą pininginę sąskaitą tam tikrose knygose. Jis privalo sudėti C. Komiteto pinigus tokiuose bankuose, kokie bus Direktorių Tarybos nurodyti. Jis pasirašo ant išmokėjimo čekių.

Sekretorius veda tinkamoje formoje visus Centralio Komiteto nutarimų užrašus, taipgi užrašus Direktorių Tarybos ir Ekzekutyvės Komisijos nutarimų. Jo globoje yra Centr. Komiteto antspauda, visi Komiteto raštai ir dokumentai, neturintie sąryšio su finansiniais reikalais.

Minėtieji valdininka privalo atlikti ir visas kitas pareigas, su rištas su jų užimamomis vietomis, kurios sutinka su C. Komiteto Konstitucija ir su įstatymais, skiriamais ar kurie bus skirti tvarkymui ir vedimui šio Centralio Komiteto.

X. — **Darbininkai.** — C. Komiteto ofisą ir reikalus veda Ekzekutyvis Sekretorius ir tokie sandarbininkai ir pagelbininkai, kokius, reikalui esant, paskirtų Direktorių Taryba. Ekzekutyvio Sekretoriaus pareiga yra vesti visus C. Komiteto reikalus, po tiesiogine Direktorių Tarybos priežiura.

XI. — Pastoviosios Komisijos.

1) Pastoviąsias Komisijas, susidedančias iš 3-jų narių kiekvieną, skiria Ekzekutyvė Komisija, jei tam butų reikalas.

2) Tokios Komisijos yra skiriamos kas metai Sausio mėnesyje, po išrinkimui Ekzekutyvės Komisijos; jos tarnauja per ištisus metus.

3) Šale pastoviųjų Komisijų, Ekzekutyvė Komisija gali skirti ir įvairias Speciales Komisijas, pagal reikalo.

4) Pirmininkas, ex - officio, yra visų komisijų nariu.

5) Komisijų nariai yra skiriami iš C. Komiteto narių, kurie gali buti ir Direktoriais.

6) Du Komisijos nariu sudaro quorum.

7) Bile komisijos narys, nedalyvavęs trijuose komisijos posėdžiuose paeiliui, ipso factu liaujasi buvęs komisijos nariu.

8) Ekzekutyvė komisija skiria naujus komisijų narius, į vietą pasitraukusiųjų narių.

XII. — **Papildymai.** — Papildymai prie Konstitucijos arba prie Įstatymų gali buti daromi metiniuose Centralio Komiteto narių susirinkimuose, dviem-trečdaliais balsų visų susirinkusiųjų narių, — ir apie sumanymą papildyti ar pakeisti įstatymus turi buti paskelbta du kartu dviejuose lietuviškuose laikraščiuose, bent mėnesiu laiko prieš tokį susirinkimą.

Nauji AL. Centr. Komiteto Direktoriai 1919 metams.

Metiniame C. Komiteto narių susirinkime buvusiame 22 d. vasario, 1918 m., išrinkta C. K-to Direktorių Valdyba iš šių narių:

1 kliason, trims metams (1919 -1920 ir 1921 m.): adv. J. S. Lopatto, R. Karuža, Dr. A. Bacevičius ir M. W. Bučinskas (Bush).

2 kliason, dviem metam (1919, ir 1920 m.): J. W. Geležunas, P. S. Vilmontas, F. Živatkauskas ir V. K. Raykauskas.

3 kliason, vieniems metams (1919 m.): A. B. Strimaitis, J. Strimaitis, P. Bukšnaitis ir J. O. Širvydas.

Lietuvos valdžios atsišaukimas į Lietuvos piliečius.

PILIEČIAI, SUNKIĄ VALANDĄ ŠAUKIAME JUSŲ PASPIRTIES IR PARAMOS.

(Prisiųsta).

Musų Tėvynė iš visų pusių apsupta priešininkų. Iš rytų įmu sų kraštą skverbiasi rusai siųsdami raudongvardininkų burius ir skelbdami, kad ir pas mus jie sudarysią tokią pat Taryby respublika, kokia yra Rusijoj. Suardę savo kraštą, privedę ligi didžiausio bado Maskvą ir Petrapilį jie ir pas mus norėtų įvesti tokią pat tvarką. Musų žmonės gerai nusimano, ką reiškia Rusijos Tarybos: jos išgriovė fabrikus ir dirbtuves, sunaikino pramonę ir prekybą, išdrąskė žemės ukį ir paliko milijonus žmonių be darbo. Netikėkime rusų prižadais- Kartu su savim jie vežasi burius savų valdininkų, badą ir naujus pančius musų Tėvynei.

Iš pietų gręsia musų kraštui lenkai. Lietuvos dvarininkų paakinti jie sudarė iš tų pačių dvarininkų Lietuvai valdyti komisiją, siunčia į musų kraštą savo valdininkus ir rengia kariuomenę musų kraštui apimti. Lietuvos dvarininkai linksta prie Lenkijos, norėdami apsaugoti savo dvarų neliečiamybę. Jie žino, kad nepriklausomoj demokratingoj Lietuvoj jie negalės valdyti tokiais žemių plotais, kurių jie patys neįstengtų išnaudoti, kada šale jų skursta šimtai tukstančių bežemių ir mažažemių. Lenkijos valdžia palaiko musų dvarininkus, norėdami su jų pagelba užgrobti visą Lietuvą. Dar šią vasarą Lenkijos įgaliotinis Berlyne raštu pranešę musų įgaliotiniui, kad Lenkijos vyriausybė pripažįsta Lietuvos nepriklausomybę, o netrukus už musų pečių pradėjo tartis su Vokietijos Liudendorfu, kad prijungus ją prie Lenkijos. Lenkai mano, kad su dvarininkų pagelba jie ramiai galės valdyti ir išnaudoti Lietuvą; bet jie apsirinką! Lietuva pigiai savo laisvės neparduos. Kaip prieš rusus, taip ir prieš lenkus Laikinoji Vyriausybė pakėlė griežčiausius protestus ir stodama kovon reikalauja, kad jie pasitrauktų iš musų krašto. Po keturių metų okupacijos metų, išeidami iš musų krašto, vokiečiai veda derybas su musų priešininkais, norėdami atiduoti jų globon musų Tėvynę. Jie tariasi ir su bolševikais ir su lenkais. Tarp savo ir bolševikų kariuomenės jie nustatė tam tikrą tarpą ir ten kur jie išeina, tuojau į jų vietą skverbiasi bolševikai. Vokiečiai, sakydamiesi, kad patys negalį ginti Lietuvos nuo bolševikų veda derybas su Lenkų vyriausybės atstovais, kad atgabenus Lietuvon lenkų kariuomenės.

Per visą okupacijos metą vokiečiai visaip mums trukdė organizuoti darbą ir tvarkyti kariuomenę. Visa kas buvo padary ta organizacijos reikalui, buvo daroma okupacijos valdžiai trukdant ir prieš jos valią. Kad sutrukdžius musų darbą, musų kariuomenės tvarkymą jie stato mums vienas kitam prieštaraujančius reikalavimus. Pažadėdami duoti ginklų jie vieną kartą reikalauja parašo, kad tie ginklai nebus suvartoti prieš bolševikus, o kitą kartą duoda su ta sąlyga, kad juos vartosime tik kovai su bolševikais. Visą laiką trukdydami padaryti mums Vilniaus apsaugą, išeidami iš Vilniaus jie paliko ginklų ne mums, o lenkų legionieriams.

Laikinoji vyriausybė persikėlė dabar iš Vilniaus į Kauną, kad yreičiau susisiekus su kraštu, greičiau susisiekus su kraštu, to pajiegas. Šaukiamoji sausio 16 d. konferencija butinai turi įvykti. **Konferencija bus Kaune.** Surinktoji Lietuvos kariuomenė trauks į Rytų pusę, stos kovon su Lietuvos priešininkais ir išvaduos musų sostinę Vilnių iš svetimųjų rankų. Del Vilniaus apgynimo mes padėsime visas savo pajiegas. Mes neužleisime be kovos nei vienos pėdos Lietuvos žemės. Mes šaukiam visus krašto piliečius kovon ir mes laimėsime! Kovojame ne del svetimų žemių užgrobimų, o del savo laisvės ir mes tikimės, kad mus parems tos tautos, kurioms Tautų laisvės obalsis yra ne vien tuščias žodis. Mes laukiame, kad visas kraštas, kaip vienas žmogus sukils savo Tėvynės ginti. Ginklų mes gausime, turime gauti! To, ką mes turime, pradžiai užteks. Mes laukiame, kad Lietuvos piliečiai nepasigailės savo turto kariuomenės užlaikymui. Teduoda, teparduoda kiekvienas ką gali, kas javų, kas arklį, kas pinigų, kas avalinės.

Atėjo sprendžiamoji Lietuvos valanda. Lietuvos vyrai! Traukite į tas vietas, kur renkasi musų kariuomenės buriai. Mes turime parodyti, kad mes esame verti, to, ko mes reikalaujame. Nei viena tauta be kovos neatgavo sau laisvės. Visi, kam bran gi Tėvynė Lietuva, kuriems rupi, kad Lietuvoj butų šviesa ir gera gyventi, stokime Tėvynės ginti. Kovosime ne su Lietuvos darbo žmonėms; jų reikalai yra mums itin brangus, nes darbo žmonės yra musų visuomenės pagrindas. Mes žengiam drąsiai į kovą su svetimžemiais užgrobikais, kuriuos nuveikę mes patys teisingai susitvarkysime savo valstybę, kad vieni kitų neskriaustume ir visiems butų gera gyventi. Jeigu gi mės šioj valandoj apleisim Tėvynę, tai mųs laukia vėl ilgi vergijos ir kančių metai.

Į kovą del Tėvynės Laisvės, Del Taikos ir Teisybės, del visų Lygybės.

Tegyvuoja Nepriklausoma Demokratinga Lietuva!

Tegyvuoja pirmieji Lietuvos kariuomenės pulkai!

Ministerių pirm., **M. Šleževičius,**

Užsienių reikalų ministerijos valdytojas, **A. Janulaitis,**

Teisingumo minis., **P. Leonas,**

Vid. reik. min., **J. Vileišis,**

Žemės, ukio ir valstybės turtų ministeris, **Juozas Tubelis,**

Susisiekimo minis. vice-ministeris ir jos laik. vald. **J. Šimoliunas,**

Maitinimo ir viešųjų darbų minis. laik. vald., **J. Paknys,**

Pram. ir prekybos ministeris, **Jonas Šimkus,**

Fin. minis. vald., **Valdemaras Čarnečkis,**

Švietimo minist. pavaduotojas vice-min., **J. Yčas.**

Krašto apsaugos ministeris, **Mykolas Velykis,**

Ministeris be portfellio gudų reikalais, **Juozas Voronko,**

Ministeris be portfelio, Aleksandras Stulginskis,

Šviet. minist. **M. Biržiška.**

Kaunas, 1919 m., sausio m.4 d.

LAIŠKELIS IŠ LUXEMBURGO

Echternach, Luxemburg,
2—13,—1919.

GERB. "SAND." ADM. — Kadaise pasiunčiau $5.00 ir nepaminėjau delko. Taigi aš tuos pinigus aukauju "Sandaros" išpirkimui.

Širdingai ačiu už siuntinėjimą "Sandaros". Aš gaunu ją reguliariai.

Su guodone,
Pvt. J. Strumskis.
Ambulance Co. 130,
A. P. O. 750, A. E. F.

P. S. Pinigai gauta. — **Adm.**

Karčiamos Paryžiuje.

(Nuo "Sandaros" koresp.)

Blogai daro tie žmonės, kurie visuomet rašo apie grus darbus ir visą blogą priskaito prie gerų pavyzdžių, arba nedaleidžia žmogui suprasti, **kas yra bloga ir vengtina**, ko žmonės turėtų nedasileisti, o ką palaikyti ir dirbti.

Čia pasinaudosiu francuzų sostapilio karčiamų armija, kuriame aš gyvenu ir į ką moku taip gerai prisižiurėti, kad lengviausia galėsiu apkalbėti tuos dalykus.

Didžiausia gušta visokių ligų — karčiama. Jų čia yra tiek, kiek Lietuvos miškuose grybų. Jeigu tik suskaityti visas įstaigas ar tik mažus kromus, bus apie 50 tukstančių viename Paryžiuje. Ten įvairųs žmonės abiejų lyčių gali liuosai įlysti ir išsigerti visokių rušių gėrimų ir užkąsti įvairių valgių. Taipogi tos visos įstaigos ir tie visi kromai turi savų rušių įvairius vardus, kurių visus čia imamus pavyzdžiui užrašysiu lietuvių kalboje, taip, kad nemokantis francuzų kalbos galėtų turėti tikrą supratimą apie ką kalbama.

Pirmučiausia ir daugumoje ant durų užlipinta raidėmis savininkų pavardė. Paskiau jau įstaigų užvardžiai: vynas, kava, išsigėrimas, užkandys. Bet čia tų paminėtų vardų neužtenką — tokie tik yra vartojami praščiausių; geresni turi kitokius vardus: filosofiškus, geografiškus, istoriškus, biografiškus ir t. t. Kad jų visų neskaitliuoti, paminėsiu dar tai, kad tos karčiamos kurios apsupa krasą, jų užvardžiai panašųs į tai: Vynas telegrafu, kava telefonu, krasos išsigėrimas, užvaldymas laiškanešių ir tt. Palei stotį, turgavietę, banką, teismų rumus, vėl taip pa našiai. Ir bažnyčių neaplenkia, ir prie tų susiranda šventos Magdalenos išsigėrimai. Kompanijų karčiamų užvardžiai pašvenčiami pirmutinių gaspadorių vardais ir jų kiek tik yra Paryžiuje, visos tokiais vardais vadinamos. Jeigu pažymėti, tai pirma vieta priklauso Chartier, Duval, Biard ir kit. Vienok reikia pasakyti, kad norint surašyti jų visų vardus, tai reikėtų prirašyti didžiausią knygą vien tik vardų.

Šitaip atrodo ta tamsybės palaikymo armija, kame dar dalinas į įvairius plaukus, spalvas, tautas ir valstybinius vergus. Tarpe jų rasi anarchistų, socialistų, demokratų, banditų (vagių) ir kitokių. Arba ir pats vienas šnapso šinkorius yra visų raudonų ir juodų partijų drįjų ir kompanijų pritarėjas su kuomi lipniai privilioja "klijantus". Ir visai atvirai: ant visų keturių šienų galima suskaityti jų visus garbingus diplomus. Abelnai, jie daugiau nieko nežino ir nemoka, kaip persiskaityti gatvinį dienraštį ir visuomet stovėti tarpduryje savų įstaigų.

Lankytojai tų tamsybės įstaigų vėl įvairių pakraipų, o karčiamoje visi pasilieka broliais. Kartu lenda ir moterįs pasistiprinti, ir ką uždirba, tas viskas persikošia per karčiamininkų kišenius. Jeigu yra žmonių, kurie nelanko karčiamų, tai suvisai mažutėlis skaičius. Karčiamose jie persiskaito įvairius dienraščius, laikraščius, apkalba romanus. Karčiamose tuli gimsta ir karčiamose miršta. Pats francuzų socialistų apaštalas Žan Žorius (Jean Jourės) tapo nušautas karčiamoje 1914 metais. Visos revoliucijos ir respublikos karčiamose apkalbėtos ir iš karčiamų pradėtos.

Skirtingumą galima rasti tik tame, kad turtingose ir auksuotose karčiamose viskas daug brangiau, ir jose turi lankyties "klijentai" su pinigais: ministeriai, pasiuntiniai, generolai, oficieriai, vertelgos, savininkai... kuomet prastose lenda visokis "brudas", į kitą net baisu pažiurėti.

Galima patyrti, kad vienoje karčiamoje užlaikoma net keli skyriai: žemesni, aukštesni, prastesni, geresni ir augštai geri. Kur grindys ir sienos aksomais išklota, minkšti suolai ir supančios kėdės. Šiluma kvepia, šviečia žiburiai ir žvilga didžiausi veidrodžiai. Reikia paspausti guziką ir ateina "mylimiausia" moteris. Tokiose tai apyvartose daro mainą pinigų, kame lekajai po 100 frankų į dieną susirenka, o pašalyse tų grožybių pulkai marinasi alkiais ir amžinai vargsta.

Žmogus gali buti augščiausio išsivystymo, padoriausio budo, bet jeigu neina maitinties į karčiamą, jam priskaito bjauriausius vardus. Priešingai, jie susilygina su visais, ir jų pikti darbai pasilieka gerais ir prakilniais. Jeigu kuomet apsidaužo sprandą, tai kad susieit į geresnę pažintį ir vestuves...

Gali išleisti milijonus atsišaukimų, visas sienas nulipinti įstatymais, karčiamose jų niekas neprisilaiko. Jeigu butinai alkoholis užginta ir nedaleidžiama pardavinėti, jį pristato slaptai, kiek tik kam reikia, su kitokiais ženklais ir su kitokiais užvardžiais — kaimynai jį vartoja be jokios baimės.

Ar ateis tokis amžius, kuomet Paryžiuje nebeliks nė vienos karčiamos?

Amuras.

Paryžius,
19—1—1919.

Bendradarbių Balsai.

KLERIKALAI, POPIEŽIUS IR LIETUVOS LAISVĖ.

Amerikos lietuvių klerikalų spauda jau nekartą rašė apie popiežiaus geraširdystę kaslink Lietuvos neprigulmybės. Klerikalų spauda ir beveik visa musų kunigija bažnyčių sakyklose pasakė politiškus pamokslus, išreiškė: "Lietuviai katalikai, netikėkite ir nepasiduokite visokiems laisvamaniams - tautininkams, liberalams kurie kovoja prieš katalikų bažnyčią, griauna jos pamatą. Bukite ištikimi katalikų bažnyčiai, nes ji tiktai yra tikra musų globėja, teisinga Lietuvos užtarėja".

Klerikališkas organas "Garsas" šių metų trečiame num. nuo redakcijos straipsnyje rašo: "Musų laisvamaniai tautininkai, Ameriką atrado. Neva susekė katalikų slaptą diplmatiją. Visa laisvamanių laikraštija suriko: 'vaje, katalikai Lietuvą parduoda'. Bet ar katalikų visuomenė bus tokia lengvatikė, ar ji itikės laisvamanių blogos valios darbams — ateitis parodys. Juk tai nebepirmas laisvamanių užsipuldinėjimas ant katalikų veikėjų. Kiek laiko atgal, jie vyskupo Karevičiaus vardą valkiojo, pardaviku vadino, nors vyskupas visiškai buvo nekaltas".

Šitoksai musų klerikalų politiškas užsipuolimas ant tautininkų labai aiškiai parodo musų klerikalų politišką vaikystę ir kudikišką desperaciją tame, kad jie bijosi savo vadų pėdų ir savo šešėlio.

Štai kame dalykas. Praeitą metą lapk. m. popiežius pasiuntė naujajai Lenkijos valdžiai linkėjimą arba pasveikinimą, kaip Associated Press agentura pranešė, kad popiežius pasiuntė Lenkijos valdžiai, kaipo katalikiškiausiai valdžiai, linkėjimą. Sulyg New Yorko Times pranešimo, tuose linkėjimuose minima, kad Lenkija atgimtų savo senuose plačiuose rubežiuose. Tas reiškia, su prijungta Lietuva. Popiežius tiesiog naujos Lenkijos nekatalikams liepia neatsinesti nuo katalikiškos Lenkijos. Čia labai aišku, kad Popiežius Lenkijos nekatalikai vadina lietuvius kalvinus arba reformatus, kuriuos pravardžiuodavo "bambizais" ir juos paveda lenkams. Šitoksai popiežiaus pasielgimas yra atvirai pro-lenkiškas ir del lietuvių kuopikčiausias. Kiekvienas lietuvis, kuriame tiktai plaka lietuviškas kraujas, pažįsta lenkų godumą, žiaurumą ir antogoniškumą kas-link lietuvybės, nė vienas nenori lenkų 'globos", nes pažįsta lenkų švėrškumą nuo baudžiavos, kuomet Lietuvą "globojo" lenkai.

Kada tautininkų laikraščiai apie tokį popiežiaus žingsnį pranešė lietuvių visuomenei, tai klerikalų laikraščiai šaukė ant tautininkų: "Laisvamaniai tauti ninkai šmeižia katalikų vadus". Koksai-gi šmeižimas? Tikra tiesa, o ne šmeižimas.

Dar eikime prie antro popiežiaus politiško siekio. Pereitais metais, 8 d. gruodžio, popiežiaus sekretorius Monsignor Cerretti (žiur. Boston Post 19 d. gruodž. 1918) įteikė prez. Wilsonui laišką paryžiuje. Tame laiške popiežius praso prezidento, kad jisai stovėtų už atstatymą mažų tautų, pataria stovėti už tokią taiką, kuri užtikrintų teisę šių tautų: Armenijos, Lenkijos, Čecho-Slovakijos ir Jugo- Slavijos.

Įsitėmyk, brangus skaitytojau! Katalikų baržnyčios galva popiežius žino armėnus nekatalikus, o lietuvių "nežino", nors armėnų yra tik 10 procentas katalikų, o visa didžiuma yra ne Rymo-katalikai, bet mahometonai ir graikiškos bažnyčios tikybos išpažintojais.

Šiame dalyke musų klerikalai teisina lietuviais penėtą popiežių, girdi apie lietuvius popiežius nieko nežinąs, kad lietuviai yra skirtinga tauta. Koksai mu sų klerikalų vaikiškas išsiteisinimas: popiežius nežino, kad yra lietuvių tauta! Negalima tam tikėti, kad popiežius butų toksai bemokslis, kad nežinotų arba nepažintų vidurinių amžių Europos istorijos, nes paprastas, elementarinės klesos mokinys moki nosi vidurinių amžių istoriją ir gerai žino lietuvių tautą, pažįsta lietuvių valstybės istoriją. Popiežius labai gerai žino lietuvių tautą ir delto, kad lietuvių tauta yra katalikiškiausia tauta pasaulyje: lietuviai pristatė daugiausiai bažnyčių, pristeigė daugybės "stebuklingu vietų", del kurių popiežius įvairius atlaidus suteikinėja ir petragrašius priiminėja ir lietuviams vyskupus skyrė. Klerikalai beteisindami popiežių kad jisai nežino lietuvių, patįs save kompromituoja, — parodo, kad musų lietuvių ku nigija, vadovavusi musų liaudį per 500 metų, ant tiek nupuldė arba nutautino lietuvius, kad net savo centro pirmininko arba popiežiaus nieko gero nepainformavo apie lietuvių liaudį.

Nuo tokio apsireiškimo turėtų parausti kiekvienas kunigas iš gėdos. Mums rodosi, popiežius gerai pažįsta lietuvių tautą, bet kad jisai yra slaptas politikierius ir dar lenkbernis, delto jisai kaip tik kalba apie mažas tautas, visada ignoruoja lietuvius ir galų gale velina lietuviams dėtis prie katalikiškos Lenkijos, nes tik jis tuomet galės palaikyti Lietuvoje "stebuklingas vietas", dvasišką vergiją ir antagonizmą prieš progresą, kuomet uždės klerikališką lenkų leteną ant Lietuvos.

Kaslink vyskupo Karevičiaus vardo valkiojimo, tai čia vėl tautininkai nėra kalti. Dalykas tame: 1918 m. 16 d. vas. iš Amsterdamo Associated Press agentura perdavė žinią iš vokiečių laikraščio "Lokal Anzeiger" Amerikos didesniems laikraščiams, kad Kauno vyskupas Karevičius aplankė gen. Ludendorfą ir jisai kalbėjosi su generolu kas-link Lietuvos neprigulmybės. Vyskupas, kaipo Lietuvos tarybos pasiuntinys, pranešime sakęs, "Lietuva turi buti neprigulminga, stipriai surišta su Vokietija. Valdžios forma turėtų buti konstitucijinė monarchija su konservatyviais krikščionybės pamatais".

Argi čia tautininkų išmislas vysk. Kar. vardą valkioti. Juk apie tai rašė New York Times 16 d. vasario 1918.

Dar daugiau. Apie vyskupo Karevičiaus konferenciją su generolu Ludendorfu rašė patįs vokiečių klerikalai, vokiečių katalikų - klerikalų vadas Erzberger Berlino laikraštyje "Tagliche Rundschau" taipgi minėjo vyskupo Karevičiaus propoziciją "atstatyti Lietuvą ant krikščioniško konservatyvio pamato". Taip buvo rašyta Bostono Transcripte 18 vas. 1919.

Musų klerikalai menki politikai, kad jie tokius nebutus daiktus nori primesti savo politiškiems oponentams. Patys pridaro politikos lauke tamsių intrygų ir kaip tik pajunta blogą, tai metą bėdą tautininkams, kad jie atidengia jų slaptus darbelius, tiesiamas ant Lietuvos žmonių sprando kylpas.

Mikas Stakėnas.

Gardner, Mass.

Pranešimai.

IŠ AMERIKOS LIETUVIŲ TAUT. TARYBOS RAŠTINĖS.

Posėdis Kovo 4, 1919, New York, N. Y.

Ištraukos iš įvairių pranešimų:

1) Dr. Šliupas iš Londono praneša, jogei su vietinių lietuvių parama bandoma įkurti informacijos biurą ar Tarybą. Valdemaro Londone jau neužspėję. Jau inteikta Anglijos valdžiai svarbus Lietuvių memorandumas. Patvirtina, jogei Lietuvos valdžia yra vedama Tarybos ir ministerijos su premieru Šležavičium, Paryžiun deleguoti Prof. Valdemaras ir M. Yčas. Kaslink Olšausko, Siemaškos, Daujoto ir Rosenbaumo, tai jie buvo siųsti ne konferencijon, bet gauti Lietuvai pagalbą kareiviais ir pinigais; jie grįžta Lietuvon Vasario 15. Gabrys padarė netaktą skelbdamas nuo Lietuvių, buk Liepojus, Ryga ir Mintauja tai lietuviški miestai, už ką Latviai labai įniršę. Ims laiko, iki klaida bus atitaisyta. Lietuvos kariuomenė atmušė bolševikus iš Šiaulių, pergalėję pas Kašedarus, ir dabar bolševikai kraustosi iš Vilniaus. Reikia liuosnorių iš Amerikos, reikia amunicijos, ginklų ir pinigų. "Duokite tai visi!" — užbaigia Dr. Šliupas. Dar praneša, jogei kun. Viskontas labai sunkiai Romoje susirgo, ir reikalauja apie 1000 dol. amerikiečių pagalbos; jisai daug rašė Francuzų kalboje apie Lietuvius ir jo veikalai Paryžiuje dabar esą labai brangintini.

2) Vilmanto pasiųsta kablegramai: Valdemarui, Lansingui ir kit. 3) padėkos laiškai "Outlook" ir "Litera'ry Digest" už dailius straipsnius apie Lietuvą, 4) paraginimai liuosnorių komisijai. 5) Kerenskio valdžia teiraujasi su Lietuviais pasikalbėti. 6) Tarybos išde yra $1186.90 (be išmokėjimų už žemlapius, kas ištustįs). 7) Išpild. Kom. Washingtone patiekė dailų memorandumą išvažiuojančiam Prezidentui induoti. 8) Didieji memorandumai su žemlapiais inteikti spaudai ir kongresmanams, kas sukėlė žingeidumą apie lietuvių tautą.

Nutarimai: 1) Šliupas ir Naruševičius informuoti, jogei musų visi delegatai pavedami Didžiosios Lietuvos delegacijos autoritetui po vadovyste Prof. Valdemaro. 2) Adv. Lopatto, kuris išvažiuoja Europon Kovo 7, ingalioti delegato teisėmis, taipgi rekomenduoti Raudonamjam Kryžiui, kaipo įntikėtiną žmogų pervesti Lietuvon visas aukas per "Lietuvių Dieną" surinktas. 3) Išvažiuojant ir kitaip išeinant vidurinės sriovės atstovams iš Pild. Komiteto, sustatyta nauja atstovybė iš šių: P. S. Vilmantas, J. O. Širvydas, V. F. Jankauskas, M. J. Vinikaitis, V. K. Račkauskas (kitus du stinganču atidėti sekančiam susirinkimui dapildyti).

J. O. Širvydas,
ALT. Tarybos Sekretorius

MEZLIAVA

Nukentėjusiai del Karės Lietuvai per Amerikos Lietuvių Centralį Komitetą.

Atskaita už Vasarį 1919 m.

SO. BOSTON, MASS., Seni nariai sumokėjo $31.00; nauji nariai prisirašė ir užsimokėjo: A. Ivaškevičius $30.00; J. Sokas $1.00; A. Jankevičius 50 c. Viso $62.50

AMBRIDGE, PA. Seni nariai sumokėjo $5.00

CLEVELAND, OHIO. Seni nariai sumokėjo $69.50; nauji nariai prisirašė ir užsimokėjo: A. P. Gannett $1. Viso $70.50.

BINGHAMTON, N. Y. Seni nariai sumokėjo $10.50. Nauji P. Gendrėnas 50c.; Labeikis ir Kopustas po 25 c. Viso $11.50

Elizabeth, N. J. Seni nariai sumokėjo $10.40

WATERBURY, CONN., Seni nariai sumokėjo $135.50; nauji nariai prisirašė ir užsimokėjo: V. Krakauskas $6.00; J. Dukauskas, J. Kavaliauskas, J. Rakauskas ir J. Krupinskas po 50 c.; J. Krupinskas $1.00. Viso 144.00

NEW HAVEN, CONN., Seni nariai sumokėjo $6.50

WORCESTER, MASS. auka nuo Liet. Dram. Dr-jos "Aušrelė" $10.20

STAMFORD, CONN., Seni nariai sumokėjo 13.00

NEW HAVEN, CONN., Auka po mirusiai E. Andruliutei $25.00

WILKES-BARRE, PA. Seni nariai sumokėjo $3.75; nauji nariai prisirašė ir užsimokėjo: J. Danielius, P. Retkevičius, J. Mozeris ir J. Vaišnora po 50c. Viso $5.75

Pavieniai: Magdalena Krišciuniutė iš Nortampton, Mass. 10,00; Adomas Rimkus iš Thorp, Wis. 2.00; M. Stupur, iš Waltham, Mass. 4.00, B. Aukščiunas iš Boyne Falls, Mich. 9.00; G. Liudžius, iš Bratleboro, V. 5.00; Kastantas Norkus, iš So. Boston, Mass. 2.25; J. Žilinskas, iš Switchback, W. Va. 1.00; J. Strimaitis, iš New York, N. Y. 2.00; P. Pavilonis, iš Brooklyn, N. Y. 2.00; P. Bukšnaitis iš Brooklyn, N. Y. 6.00; A. Steponaitis, iš Brooklyn, N. Y. 2.00.

Viso per Vas. mėn. $422.60

Gerb. Lietuvos Gelbėtojai! Gelbėkite tenai toli vargstančius ir iš bado mirštančius savo brolius ir seseris. Pasižadėkite ir mokėkite nuolatinę mėnesinę mokestį o progai atsitaikius aukaukite pagal išgalę. Nedaleiskite kad pražutų. Siųskite Jusų mokestis ir aukas Centr. Komitetui tokiu adresu: LITHUANIAN CENTRAL WAR RELIEF COMMITTEE, 320—5th av., New York, N. Y.

Pild. Sekretorius,
A. Steponaitis.

EISNER NUŠAUTAS.

Bavarijos revoliucijos kovoj Vokietijos reakcijonieriais tapo nužudytas Bavarijos premjeras ir revoliucijos lyderis. Jo nužudymas Bavarijos gyventojuose sukėlė didelę neapykantą prieš Vokietijos junkerius ir reakcijonierius.

Iš Lietuvos.

Krakės, Ked. ap. — Lapkr. 19 d. buvo visuotinis Krakių žandarmnijos susirinkimas. Išrinko 7 atstovus: nuo ukininkų fotografą Ignotą Koniušauską ir klebona Milvydą; nuo mažažemių — siuvėją J. Dalboką, kalvį Juozapatą Mizgiliauską ir Juozą Kavoliauską; nuo bežemių mokytoją Vasiliauską, M. Turkų ir žydų Ch. Fridą. Vilniuje atstovauti išrinkta Koniušauskas ir kun. Milvydas, vietoje policijos reikalams Petras Olechnavičius, sekretorius B. Vosyliauskas.

Plokščiai (Naum. apsk.). Lapkričio 20 d. Plokščių parapijos kaimų ir dvarų įgaliotiniai į komitetą išrinko septynis narius: V. Treinį, K. A. Vebeliuną, V. Kalėdą, V. Brusoką, K. Volucką, J. Veiselį ir A. Puskunigį; kandidatais: Žokaitį, Šileiką, J. Puskunigį.

Susirinkimas baigta Lietuvos himnu, kurio jautrus: "Vardan tos Lietuvos vienybė težydi" giliai pasiliko kiekvieno lietuvio širdyje. **Ten buvęs.**

Garliava. Lapkr. 24 d. parapijos komitetui rinkti suėjo daugiau nei 600 žmonių, vyrų ir moterų, lietuvių ir žydų. Iškėlus Lietuvos Valstybės vėliavą ir pagiedojus himną, A. Žilinskas, P. Jasaitis ir B. Gylis gražiai išaiškino Ministerių Kabineto atsišaukimą, senąją valdžią ir demokratingą Lietuvos tvarkymą. Rinkimo reikalais kalbėjo J. Vizgaitis ir A. Žilinskas. Žydas kalbėtojas reikalavo vienos vietos. Susirinkimas pritarė; tik neatitinkant proporcijai, žydų kandidatas, jų pačių išrinktas, įeis į Komitetą patariamuoju balsu. — Darbininkai reikalavo dviejų vietų. Pritarta. Išrinko: F. Mikelionį, ukin. A. Žilinską, dvarin. juristą, J. Girnių, ukin. Pr. Jasaitį, mok., J. Jočionį, mok. Br. Petkevičių, vargon., A. Slapkauską, siuvėj,. Patariamuoju balsu kand.: J. Šalčių, bežemį, Joną Vizgaitį, stalių.

Gardinas. Lapkričio 21 d. Gardino Vokiečių Kareivių Taryba sušaukė visų vietinių tautų atstovus pasitarti del miesto valdybos iš vokiečių parėmimo. Lenkai pareiškė, jie nesutiksią jokiomis sąlygomis, kad miesto valdyboje jų butų tiek, kiek jiems yra duodama vietų, atsižiurint, į visų lenkų gyventojų skaičių Gardine. Jie pareikalavę sau valdyboje 10 atstovų, tai yra tiek, kiek ir žydai turi, ir kad miesto galva butų lenkas. Kitaip jie negalį patikrinti, kad kaimo gyventojai privežtų maisto miestan. Toliau reikalavę jie, kad valdžios kalba butų lenkų, ir dalinai gudų. Žydai gi nutarę nenutarę nenusileisti jokiam neteisėtam lenkų reikalavimui ir dar reikalauti, kad žydų atstovų skaičius butų padidintas, atatinkamai žydų daugumui Gardine. Miesto viršininkas turėtų buti išrinktas balsuojant.

Plaštaka, Utenos apskr. Atgimė prieš karą buvusi mokyklasu mok. P. Žibu. Vaikų apie 60.

Skiemonys. Vaikų mokykloje arti 70. Vieni džiaugiasi, lietuvių mokyklos susilaukę, kiti sako, kam lenkiškai ar kitaip kaip nemoko. Klebonas Žymantas čia įsteigė ir knygynėlį gerų knygų. "Pavasario" dr-ja greitu laiku rengia vakarėlį. Daug darbuojasi mokytojas Slavinskis.

Želva. Vaikų arti 70. Mok. Graičiunas.

Pušalotas. Gailimės, kad iš musų iškėlė seniuosius mokytojus. Sulaukėme naujų, vos 17-18 metų, kurie su vietos jaunimu nesusideda, tik kur kitur kuria draugijas, kursus. Padėkite mums.

("L. A.").

"SANDARA"

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros oragnas.

Metams kainuoja (Amerikoje) $2.00
" " (Užsieniuose) $2.50
Pavienis numeris 4c.
Agentams duodama už platinimą rabatas.

"THE LEAGUE"

The organ of the Lithuanian National League of America.
Yearly Subscribtion:
In the United States $2.00
Six months $1.00
To Foreign Countries $2.50
Kreipiantės rašykite:
"Sandara"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Atsiunčiamieji Redakcijai rankraščiai turi buti su autoriaus parašu ir antrašu. Rankraščius Redakcija taiso ir trumpina sulig savo nuožiuros. Netinkantieji spaudai smulkesnieji raštai (korespondecijos, eilės ir t. p.) naikinami ir autoriams negrąžinami.

"SANDARA"
366 Broadway
So. Boston, Mass.

Europos ir Amerikos Lietuviai Dabar.

Šiame "Sandaros" numeryje telpa žinios iš Europos, kur viena parodo, kad sunaikintos karės viesula Lietuvos gyventojai, keli mėnesiai tam atgal, visai per trumpą laiką Lietuvos valstybės reikalams sudėjo 100,000 000 markių, t. y. apie 20 milijonų doliarių.

Šis faktas parodo, kad Lietuvos lietuviai daug rimčiau verbia lietuvių krauju ir gyvastimis iškovotą tėvynės laisvę, negu New Yorko, Illinois, Naujosios Anglijos, ar kurios nors kitos Amerikos valstijos lietuviai, daug kalbantieji apie kulturinį, tautinį, politinį ir kitokius veikimus.

Nėra abejonės, kad pastaraisiais keliais metais Amerikos lietuviai gerokai pažengė progresan ir šiandien Amerikos lietuvių veikimas yra gražesnis, planingesnis, daugiau žmonių pasišventimo matosi, žodžiu, visuomeninio Amerikos lietuvių gyvenimo ir veikimo apžvalga šiandien yra gražesnė, negu keli metai tam atgal buvo. Tai naturalis dalykas ir faktas.

Nežiurint to, mes, Amerikos lietuviai, nors daug triukšmo prikeliame veikdami, atskiroms ypatoms ir srovėms komplimentus gaudydami, bet vistiek mes toli gražu negalime susilyginti su musų broliais, kurių narsumas, širdžių kiltumas ir daugybėje vietų parodytas pasišventimas prašvintančią tėvynės aušrelę sutinkant, — priverčia Amerikos lietuvius nusilenkti prieš paliktus Lietuvoje savo brolius ir seseris: jie pasišventę darbininkai, jie didvyriai, jie galiunai, mes — partizantiški veikėjai, karei viai "udielnavo kniažestva"...

Žinios apie išbadėjusių musų brolių pastangas įkurti laimingą gyvenimą savystovėje Lietuvos valstybėje lai sukuria mumyse brolišk os meilės jausmą ir pasiryžimą jiems padėti. Padėdami jiems ir sau žmogiškų teisių pripažinimą įgysime.

Įsidėmėkite Amerikos lietuviai, kad Lietuvos neprigulmybės išgavimu Amerikoje rupinasi Liet. Neprigulmybės Fondas bei Am. Liet. Tautinė Taryba ir tos įstaigos yra po Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros čarteriu ir globa.

Taigi pirmiausia žiurėkime, kad musų kulturiniai-politinės organizicijos ALT. Sandaros gyvavimas butų amžinai užtikrintas, kad jos organas savo turiniu pilniausiai atsakytų savo tikslui, kad kiekvienas susipratęs Amerikos lietuvis prisidėtų prie musų organizacijos.

Amerikos lietuvių liaudyje tėvynės meilės yra; ALT. Sandaros idealus liaudis pradeda suprasti, — tik dirbkime, kas kaip išgalime, idant ALTS. atsistotų ant tvirtesnių materialių pamatų negu ji kuomet nors stovėjo, o tuomet savo užbriežtus darbus mes lengviau ir pasekmingiau galėsime nuveikti ir tinkamiau prisiruošime broliškai sutikti savo brolius - karžygius laisvoje Lietuvoje.

Mes, Amerikos lietuviai, netik kulturiškai turime buti pribrendę grįžimui laisvon Lietuvon, netik profesijose prisiruošę, bet mes organizuotu budu **privalome** suteikt ne aukas bet jau **paskolą** Lietuvos valstybei, ką užtikrins visos Lietuvos turtai.

Nelaukime, kad Europos lietuviai pas mus maldautų paskolų, bet mes patys nedaleiskime, kad reikalingas paskolas Lietuvai duotų svetimi: atidėkime tam tikrus doliarius, o nusistačius Lietuvai paskolos davimo sistemai, juos pasiųsime, kaipo "Liberty Bonds" savo tėvynei.

Šį šventą darbą turėsime koncentruoti su ALT. Sandara ir jos įstaigomis bei kitomis lietuvių visuomeninėmis įstaigomis, kas turės but labai rimtai išgvildenta Visuotiniame Am. Lietuvių Seime, nes tai yra neišpasakytos svarbos dalykas, kuris nieka neskriaus, bet pakels moraliai ir materialiai Amerikos ir Europos lietuvius.

Gi dabar reikalingoje augštumoj pastatykime Amerikos Lietuvių Tautinę Sandarą, kaipo vyriausią kulturiniai - tautinę ir politinę Amerikos lietuvių organizaciją, už kurios auginimą laike kalėdinių fondų Lietuvai kėlimo ir kitų svarbių darbų, už ją nebuvo agituojama, nors ji yra įrankis kovai už Lietuvos laisvę.

Visi klausykimės Waterburio lietuvių paskelbimo (telpa šiame num.) ir dėkimės prie jų, o savo darbo vaisiais galėsime pasidžiaugti ir pasididžiuoti.

Kastantas Norkus.

"Literary Digest" už 1 d. kovo, o "The American Review of Reviews" už kovo mėnesį patalpino puikius straipsnius apie Lietuvą.

Apžvalga.

Britanijos lietuviai juda.

"Išeivių Draugas" gražiai atsiliepia apie Amerikos lietuvių atstovus nuvykusius Anglijon. "I. D." pataria remt Dr. J. Šliupo ir inž. T. Naruševičiaus darbą. Jis tarp kit-ko rašo:

"Atvykęs iš Amerikos Londonan Dr. Jonas Šliupas ir inž. Naruševičius mąsto sutverti Anglijoj Lietuvių Atstovybę t. y. kaip ir Ambasadą, ar Konsulatą arba, paliginus informacijos biurą, ar Komitetą.

Gerb. Dr-as Šliupas, apsistojęs Londone taipgi apsilankęs Britanijo Užrubežinių Dalykų Ministerijoje - Foreign Office, rašo į Glasgow'ą, norįs sudaryti Londone "Lietuvių Atstovybę", tai yra kaip ir konsulatas ar kas panašaus. Ta "Lietuvių Atstovybė" tarpininkautų tarp Britanijos ir Lietuvos valdžios. Taipgi rupintis ir lietuvių išeivių tarptautiš kais reikalais čionai. Lenkai ir kitos tautos tokias savo atstovybes jau seniai turi Londone ir kitur. Lietuvių Atstovybė, kiek žinoma, yra tiktai Washington'e Amerikoje, rods, Švedijoje ir dar kur kitur.

Britanijos (Škotijos ir Anglijos) lietuviai tam darbui karštai turėtų padėti ir **prisidėti pinigais."**

"Išeivių Draugo", kaipo tokio, atsiliepimas apie daktarą J. Šliupą parodo, kad Anglijos lietuviai tėvynės reikalus, augščiau stato, negu partijos. Amerikos liet. "katalikai" turėtų imt pavyzdį iš "Išeivių Draugo".

"Išeivių Draugas" yra Britanijos Liet. kat. Darb. Šv. Juozapo Sąjungos organas. Nežiurint to jis dažnai nupeikia kunigus ir šiaip "diplomatus", kurie tarp savęs vaidinasi, "alliansų" su lenkais jieško, etc. Bet jis užgiria ir pataria remt Amerikos klerikalų "baubo", taigi ALTS. pirm., gerb. Dr. J. Šliupo veikimą, nes "I. D." žino, jogei Dr. J. Šliupas yra musų tautos garbingas vyras ir kompetentiškas lietuvių reikalams ginti.

Vas. 22 d. š. m. 8 "I. D." numeris beveik ištisai pripildytas raštais apie gerb. Dr. J. Šliupą ir jo veikimą. Ant pirmos vietos stovi įdomus Dr. J. Šliupo laiškas, kuriame jis kviečia Britanijos lietuvius bendrai dirbti del prikeliamos iš griuvėsių Lietuvos laisvės. Taipgi plačiai ir prielankiai aprašoma Dr. J. Šliupo prakalbos pasakytos Londone vas. 16.

Drauge su Dr. Šliupu Londone dirba p. Vizboras, buvęs Rusijos pinigyno valdininkas. Dr. Šliupo pasidarbavimu Anglijos valdžiai jau tapo įtektas lietuvių memorandumas, anglų spauda painformuota apie Lietuvą kaipo apie naują valstybę ir Anglijos lietuviuose apsireiškia nepaprastai uolus veikimas organizavimesi tinkamai sutikt Lietuvos laisvę, kuri mums užšvito po ilgų priespaudos metų.

Del Mastausko ištikimybės lietuviams.

Vienas ALT. Sandaros narys mums rašo:

"Del ko Amerikos lietuviai pakenčia tokį atstovą Europoje, kuris drįsta siulyti lietuviams "Defensive Alliance" (apsigynimo susivienyjimą) su lenkais. Juk nieko nereikš paskelbimas Lietuvos neprigulmybės, jeigu po to Lietuva jungsis su godžiais lenkų imperialistais. Tas reikš kad Lietuva bus tik pareklamuota ir atiduota "poniškon" vergijon. Del ko Amerkos lietuviai pasitiki p. Mastausku, kuris jau viešai skleidžia tokias nesąmones, kuris žemina lietuvius, kuris duoda pasauliui suprasti, buk lenkai yra patentuoti lietuvių globėjai".

Iš šio laiško mes matome gilų lietuvio susirupinimą savo tėvynės likimu. Tokis susirupinimas slepiasi **kiekvieno lietuvio** širdyje.

Kas-link p. Mastausko veikimo mes tiek turime pasakyti:

Lietuvių tarpe jis mažai buvo žinomas, o Amerikos lenkai jį skaitė "savo žmogumi". Kokiais tikslais jį į Europą Amerikos Liet. Taryba (klerikališka) siuntė, ar kas kitas jį siuntė, ar jis pats važiavo — mums nežinoma, bet gandų apie jo lošimą lenkų pusėn yra daug.

Seniaus ALT. skelbė, kad jis praneša, jogei grįžtąs Amerikon, rodos buvo ir diena ir laivo vardas minima, bet jo nesulaukta. ALTT. buvo davusi jam įgaliojimą, bet jį greit suspendavo, gi dabar ir ALT. jam duotą įgaliojimą suspendavo, kaip kad padaryta su visais Amerikos Lietuvių atstovais Europoje: visi jie pavesta Lietuvos valdžios jurisdikcijon. Taigi ir p. Mastauskas jeigu ir veiktų Lietuvai ant blėdies, o lenkams ant naudos (saužyniai arba nesaužyniai), jis tai darytų tiktai kaipo privatis asmuo, o ne kaipo Amerikos lietuvių įgaliotinis. Gabrys Mastauską savo laiške buvo išgyręs, bet dabar sužinome, kad ir Gabrio veikimas diplomatijoje demokratinei Lietuvai gero nelemia. Jau buvome minėję, kad prof. Valdemaras ir p. Gabrį iš Paryžiaus išsinutė.

Taigi dalykai atrodo, kad lietuviai pradėjo suvaldyt "polskos viaros" suteikėjų garbintojus.

Varkala sugrįžo iš Rusijos.

Paskutiniu laiku beveik neatvažiuoja lietuvių Amerikon iš Europos. Vėliausia atvažiavęs bene bus Varkala, kuris pradžioje karės iš Amerikos nuvyko Rusijon ir tik pereitame rugpjučio mėnesyje išvažiavo iš Maskvos. Kovo 2 d. p. Varkala kalbėjo "Naujienų" penkių metų sukaktuvių vakare Chicagoje. Plačiau jo prakalbą aprašo "Lietuva" iš kur ir imame p. Varkalos papasakojimą:

"...Gyvenimas po bolševikais, sulyg p. Varkalos žodžių, yra baisus. Žmonės tukstančiais badauja. Už arklienos mėsos gabalėlį jis pats užmokėjęs 25 rublius. Kada jis tą mėsą suvalgęs, tai kiti žmonės pribėgo ir pasigriebę jo paliktas tuščias lėkštes laižę ir tuos arklių kaulus graužę, kuriuos jis palikęs. Žmonės daugiausia mintą silkėmis ir daržovėmis. Duonos visai mažai gaudavę.

P-as Varkala pasakė, apart kitų dalykų, apie kuriuos irgi jau buvome girdėję, dar ir du naujus faktus, t. y. kad "vokiečiai užėmę Lietuvą plėšė nuo žmonių didžiausius mokesčius, sekvestruodami viską, o Lietuvos Tarybai paskyrę tik 10,000 mark. tikėtis kad Taryba su tokiu biudžetu butų galėjus kaž-ką atlikti. Maisto Lietuvoje ukininkai turį užtektinai, daugiau negu ru suose. Bet beturčiams ir neturintiems pinigų esą negalima pragyventi. Kalbėtojas persergėjo tuos, kurie ne turi pinigų, kad nesirengtų važiuoti į Lietuvą, nes negalėsią pragyventi. Lietuvos Valdžia apie tai irgi persergėjusi."

Toliau kalbėtojas pasakė, kad "lietuvių pabėgėlių iš Maskvos išvažiavo 4 traukiniai. Lietuvoje žmonės paršiukus kavodavę nuo vokiečių sekvestratorių vaikų lopšiuose."

Bežiurint į Rusiją.

(Mažas Feljetonas).

"Naša strana široka i obilna, no poriadka v nei niet" (musų šalis plati ir ardva, bet tvarkos joje nėra) — taip sakė kviesliai, vadindami į Rusiją Riuriką, Sineusą ir Truorą.

Perėjo daugybė metų, įvairųs akyplėšos, privilegiruoti luomai tuko Rusijoje, o žmoniškos tvarkos joje nebuvo: liaudis skurdo, valdytojai lėbavo, užrubežiniai cariški giminės Rusiją alino.

Laike šios karės Rusijos piliečiai maudėsi kraujuose, teutonais ir savo broliais liejamuose.

Liaudis sukilo, supuvusį caro sostą sutrupino, Nikalojaus Romanovo neliko. Vieton Nikalojaus Romanovo, specialiu trukiu per Vokiet. atvyko kitas barzdočius — Nikalojus Leninas.

Kiti valdininkai taipgi persimainė. (Ministeriškais portfeliais laike vykstančių permainų apsidžiaugė keli šimtai politikierių).

Bet ir šiandien Rusijoje maišelienė nesibaigia:

Iš vienur pranešma, kad ten vykdoma Baltramiejaus naktis, išpjaunama inteligentija, — iš kitur pranešama, kad tai neteisybė.

Iš vienur pranešama, kad valstiečiai ir darbininkai tik vagia ir išdykauja, — iš kitur pranešama, kad jie rankoves pasiraitoję ir prakaitą šluostydami aria, sėja ir akėja konfiskuotus grafų, carų ir klioštorių laukus.

Iš vienur pranešama, kad Rusijoje nėra mokyklų, kad Rusijos iždas viso 45,000,000 rublių, — iš kitur pranešama, kad kalėjimai perdirbama į mokyklas, bažnyčia į teatrus ir valdžia bolševikiškai propagandai skleisti leidžia po 8 milijonus rublių kas mėnesis.

Iš vienur pranešama, kad Rusijoje po senovei miestų gatvėmis meškos bėgioja ir snukiais priemenių duris kil noja, — iš kitur pranešama, kad badaujantieji Rusijos gyventojai netik meškas, bet žiurkės ir pelės jau baigia valgyti....

Niekuomet pasaulio istorijoje tiek daug žinių apie Rusiją spaudoje nebuvo, kaip dabar. Kiti jau taip įsibailino beskaitydami, kad bijo ir pamanyti apie važiavimą Europon: mano, kaip tik išlips iš laivo, tai ir sučiups bolševikas; ir netiki, kad nuo jo galima atsigynti, jį pergalėti.

Pagarsėjusis su savo "Mutt and Jeff" Amerikos karikaturistas, Bud Fisher, taip piešia Rusijos didumiečių scenas:

— Nelok, nes tas mane nervuoja, — sako bolševikas šuniui.

— Bolw, wow, — loja bėgdamas pro šalį šuo.

— Ar tai jusų šuo? — klausia bolševikas praeivio.

— Taip, — atsako praeivis.

— Tuomet priimk šį, —sako bolševikas ir peršauna šunio savininką.

Įvairųs ministeriai, komisijos ir pasiuntiniai kviečia Rusijon šios gadynės Askoldus ir Dyrus, bet butų geriausia, kad teisybėje apie Rusiją užinteresuotasai pasaulis pasiųstų ten savo atstovus, kurie, nuodugniai ištyrę Rusijos padėjimą, bešališkai praneštų tikrą teisybę apie Rusiją juos pasiuntusiems žmonėms.

Profesorius Čaikovskis jau pasiulė talkininkams siųst savo atstovus į Rusiją ir ištyrti jos politišką, finansinį, industrialį ir ekonominį stovį.

Jeigu Rusija butų mažytė šalis, su ja pasaulis nesiskaitytų ir, esant jai tokiame suirime, jos nesiklaustų, kaip reikia taiką daryti, bet kadangi Rusija yra 125 kartus didesnė už Vokietiją, tat ją ignoruojant visapasulinės taikos nepadarysi. Tai sako ir diplomatijos viršunės.

Rusijos svietiškų partijų tarpusrovinė kova neša blėdį šaliai, vargą liaudžiai.

Gi mažųjų tautų tarpusrovinės peštynės nesulygina mai daugiau blėdies atneštų peštynėmis paliestiems žmonėms.

Lietuvių visuomene, priversk savo vadovus atsipeikėti. **Santakiškis.**

Visokios žinios.

SUNAIKINTOS ŠALIS ŠELPIA MASKVĄ.

Ukrainiečių biuras Šveicarijoje paskelbė, kad bolševikai apiplėšė Ukrainos ir Lietuvos gyventojus ir 60 vagonų miltų, 30 vagonų cukraus, daug duonos ir drabužių atgabeno į bolševikais sunaikintą Maskvą.

BULGARAI IŠŽUDĖ 156 KUNIGUS.

Serbų metropolitas Bielgrade paskelbė, kad laike šios karės bulgarai sušaudė 156 Serbijos kunigus ir 306 išsinutė iš šalies.

ŠOVĖ Į POINKARE.

Paryžiuje tulas rusas du kartus šovė į Francijos prezidentą Poinkarę, bet nepataikė. Šovėjas sako, jogei jis del to šovęs, kad talkininkai veržiasi Rusijon.

ŽYDŲ POGROMAI.

Iš Copenhageno pranešama, kad Proskurove, Padolskos gub. lenkai ar ukrainiečiai kareiviai iššudė daug žydų. Daug šeimynų visai iš pjauta. Ties namais guli kruvos lavonų. Korespondentai praneša, kad tai buvo neišpasakytai baisųs, tiesiog negirdėti pogromai. Žydai kaltinama maisto slėpime.

"Vyriausybės Žinios".

Vilniuje pradėjo eiti Lietuvos valdžios organas "Vyriausybės Žinios". Pirmas numeris išėjo gruodyje, 1918 m. Jame talpinama Lietuvos valdžios patvarkymai, cirkuliarai, įsakymai, pranešimai apie permainas valdžioje etc.

Hollandijoje susiorganizavo didelis sindikatas, kuris rupinsis sutvert visapasaulinę organizaciją oriniams krasos susinešimams. Pirmiausia didelės orinės stotys bus atidaryta Italijoje, Norvegijoje, Francijoje Pietinėje Amerikoje ir Indijoje.

Associated Press pranešė iš Maskvos į Londoną, kad Rusijos socialistai - revoliucionieriai, visą laiką kovojusieji prieš bolševikus, esą jungiasi su bolševikais.

"The Brooklyn Daily Eagle" vas. 23, 1919, visą 7 špaltų puslapį pašventė aprašymui apie Lietuvą, kaipo savystovę tautą, jieškančią savo neprigulmybės. Tai yra gerb. A. M. Martaus straipsnis. Ten pat yra Vilniaus paveikslas, Lietuvos valstiečių paveikslas ir žemlapis Lietuvos su jos kaimynėmis.

"Evening Herald" Shenandoah, Pa., vas. 27, 1919, patalpino ilgoką p. L. Master straipsnį apie lietuvių kalbą.

Chicagos priemiestyje Town of Lake susivienijo 37 lietuvių draugijos ir reikalauja visuotino Am. Liet. Seimo.

Vėliaus 292 Chicagos apielinkės 74 draugijų delegatai vienbalsiai išsireiškė už Vis. Am. Lietuvių Seimą.

Prie ALTS. 49 kp. Baltimore, M. D. prisirašė p. Jonas Galinaitis.

Prie ALTS. 57 kp. Union City, Conn. prisirašė p. Jonas Blažaitis.

Prie ALTS. 58 kp. Springfield, Mass. prisirašė Jonas Mankauskas.

Prie ALTS. 12 kp. Lawrence, Mass. prisirašė F. A. Sveetra.

Redakcijos Atsakymai.

P. Jaras, Biltimore, M.D., **Žemaitijos Sunus,** Waterb., Conn. — Ačiu, rašinėkite da žniaus.

Vietinis, S. A. ir Newarkietis, Newark, N. J. Korespondencijos apie massmitingą ir kitos atėjo jau laikraščiui spaudoj esant. Kai-ką sunaudosim kitame numeryje.

PRANEŠIMAS IŠ WASHINGTONO.

(Užbaiga iš 10 num.)

Gal kam bus neaišku kodel Valdemaras viršminėtus asmenis atgal Lietuvon pasiuntė. Todel matom reikalingu pastebėti, kad minėtoji delegacija buvo siųsta ne taikos konferencijon, o tik šiaip į nekurias Europos valstijas Lietuvių reikalais. O dabar, kada atvažiavo Paryžiun Lietuvos atstovai su specijaliais įgaliojimais Taikos konferencijon, minėtoji delegacija su Ališausku priešakyje likos atgal Lietuvon pasiųsta.

Žemiaus paduodame tik ką gautą kablegramą nuo p. Mastausko iš Paryžiaus:

"Yčas Minister of Finance and delegate to Peace Conference arrived. American Lithuanians allowed four members to Pease Conference by Provisional Government".

Lietuviškai skamba: p. Yčas Finansų Ministeris ir atstovas Taikos Konferencijon pribuvo. Laikinoji Valdžia leido Amerikos lietuv. turėti keturius atstovus Taikos Konferencjoje.

Kaip matom, Lietuvos atstovybė Taikos Konferencijoje kas -kart stiprėja, su pilnais tam reikalui ingaliojimais jau randasi prof. Valdemaras ir p. Yčas, o pp. Smetona ir Klimas, kaip mums praneša, randasi Šveicarijoje. Reikia tikėtis, kad ir jie bus greitai Francijon įleisti.

Iš virš tilpusios kablegramos matom, kad Amerikos lietuviams užleidžiama keturios vietos lietuvių delegacijoje, paskirtoje Taikos Konferencijon. Iš to matom, kaip labai Lietuvos žmonės skaitosi su Amerikos lietuviais, bet veliausieji jų žingsniai yra bereikalingi, nes Amerikos lietuviai jokių atstovybių šale Lietuvos valdžios nereikalauja ir Lietuvos laikinosios valdžios atstovais pilnai pasitiki. Paskutiniame suvažiavime Amerikos Lietuvių Taryba, o taipgi ir Lietuvių Tautinė Tarybą, nusprendė Amerikos lietuvių atstovams duotus įgaliojimus pervesti Lietuvos provizionalei valdžiai, nes kuomet Lietuvos valdžios atstovai, su specialiais įgaliojimais ten randasi, tuo met musų atstovų neprigulmingas veikimas tenais yra negeistinas, kitaip galėtų atrodyti, kad Am. lietuviai nori naują valdžią susidaryti.

Tarybų Pild. Komitetas

šiandieną (kovo 1 d.) išsiuntė Paryžiun sekančią kablegramą:

Valdemar, Hotel Palais
D'Orsay, Paris.

Provisional Government in Lithuania is asked by both councils to take under its authority all our delegates as we have cancelled their power to act autonomously also take all money sent by us,

Executive Committee
Žilius, Vinikas

Lietuviškai skamba sekančiai:

Abidvi Tarybos prašo laikinosios valdžios Lietuvoje, priimti visus musų atstovus po savo autoritetu. Mes atšaukėm jiems duotus įgaliojimus veikti neprigulmingai. Taipgi priimkite visus musų pinigus kuriuos mes ėsam pasiuntę.

Liet. Inf. Biuras.

Liet. Atstatymo Bendroves Kampelis

Valdemaras gina Lietuvos reikalus.

Anglų laikraščiai kovo 4 d. paskelbė žinią, kad Augustinas Valdemaras, lietuvių delegacijos vadas Taikos konferencijon, vedė ginčus su rusų ambasadorium Maklakovu Paryžiuje del Lietuvos ateities. Iš to matyti, kad Lietuvos klausimas Taikos Konferencijoje jau pradedamas rengti prie svarstymų. Musų pareiga dabar parodyti kuodaugiausia savo tėvynei pasišventimo ir pasiaukavimo, kad savo išgalėmis paremti Lietuvos valdžios pastangos prie atstatymo darbo.

Nauja kariuomenė gynimui Lietuvos laisvės.

Vokiečiai apleidžia Lietuvą. Bolševikai jau aprimo prie Lietuvos rubežių.

Atėjo žinos, kad lietuviai, gynimuisi nuo plėšikų, yra jau sudarę kariuomenę dvylikos tukstančių kareivių, pilnai apginkluotų. Vokiečiams išsikraustant iš Kauno, lietuvių armija tuoj užėmė miestą. Bolševikai, pastumėti tolyn, prašė lietuvių, kad pertraukti mušį, bet lietuviai atsisakė paliauti kariaut, kol Lietuva nebus paliuosuota visiškai. Vėlesnės žinios skelbia, kad bolševikai aprimo prie Lietuvos sienos.

Lietuivai kantriai ir rimtai veikia.

Lietuvos klausimas neužilgo bus išrištas. Ikišiol Lietuvos veikėjai darbavosi labai atsargiai ir talkininkams patinkančiai. Jie pastatė rimtus reikalavimus, pasitenkina tik etnografine Lietuva ir jungias teisingais budais su tomis tautomis, kurios pačios išreiškia norą jungties. Kitų tautų žmonėms (žydams, baltgudžiams) suteikiama valdžioje vietos. Lietuviai, besiorganizuodami savo šalyje, moka ginties nuo užpludimų svetimų gaivalų su tikslu pavergimo. Savo rimtu veikimu lietuviai privertė lenkus savo taktiką link Lietuvos keisti ir pripažinti Lietuvių tautą kaipo atskirą tautą. (Dmowskio kalba Paryžiuje vas. 18 d. 1919.) ir siulyti Lietuvai autonomiją.

Amerikos lietuviams reikia mokinties nuo Europos Lietuvių.

Europoje lietuviai savo tautos reikaluose veikia visi bendrai, visos partijos sutartyje. Amerikos lietuviai dar to nemoka, tad jiems reikia mokinties nuo Europos lietuvių. Vienok pradedama jau ir čia tvarkyties. Nuo įsteigimo LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS pradėta veikti visų trijų srovių bendrai. Tik viena Lietuvos Atstatymo Bendrovė yra **bendra lietuvių įstaiga,** besirupinanti Lietuvos atstatymu. Tik blogos valios ir nedorų palinkimų žmonės gali išdrįsti tokį bendrą darbą ardyti.

Dabar užmezgama tamprius ryšius su Lietuva.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė, pasiųsdama savo atstovus į Lietuvą, užmezga ryšius su Lietuva ir jau Lietuvoje pradeda darbą. Bet Lietuvai reikia didelės piniginės pagelbos. Mes, Amerikos lietuviai, tuojau turime tokią pagelbą sudaryti, pradėdami susinešti su Lietuva.

Tuoj reikia milijono dolarių.

Lietuvos atstatymo darbui tuojau reikia milijono dolarių ant pradžios. Sudėkime tuos pinigus greitai, stodami į Lietuvos Atstatymo Bendrovę!

Įstojimas (šėras) tik 50 dolarių, bet galima pirkt šėrų ir daugiau po $10 kiekvieną. Kas jau esate pirkę, tai pirkite daugiau, o taipgi prikalbinkite kitus tuojau pirkti.

Lietuvos Atstat. Bendrovė.

Adresas:
Lithuanian Development Corporation,
320 Fifth Ave.,
New York, N. Y.

LAWRENCE, MASS.
Neužmirškite streikierių.

Ačiu gražiam spaudos parėmimui visoumenė streikierius užjaučia ir daug aukų ateina iš visų pusių. Nepamirškite mųs, nes mes kovosime iki pilnai pergalėi, nors mums ir daro kliutis. Visiems susinešimams adresas yra šis: **Central Committee, 166 Maple st., Lawrence, Mass.,** arba Kasierių **Emile Lameire** tuo pačiu adresu.

Presos komisija:
Pr. Biliunas, K. Gradenskis, V. Krulikauskas.

RAČIUNO NAUJI JUDANTI PAVEIKSLAI BUS RODOMI:

Ketvergo vak. kovo 13 d. Lietuvių pobažnytinėj Salėje, **Shenandoah,** Pa.

Subatos vak. kovo 15 d. M. Grškonio Salėje, 991 Wyoming ave., **Exeter Boro, P.**

Nedėlios vak. kovo 16 d. Concorda Salėje, kampas E. Northampton ir Washington str., **Wilkes-Barre, Pa.**

Utarninko ir seredos vakare, kovo 18—19 dd. Lietuvių baž. salėje, Spr. Garden st. **Easton, Pa.**

Ketvergo vak. kovo 20 d. Lietvių Muzikališkam name, Alleghneuy ir Tilton str. **Phila., Pa.**

Merginoms ir Vaikinams.
Naujų dainų ant 4 balsų ir 8 lekcijos notų išsimokinimas be mokytojo ant visokių instrumentų arba dainavimo knyga $1.50, parduodu už $1. Dar galima gauti pas G. A. Baronas, Box 501, McKees Rocks, Pa. (11)

DR. L. J. PODDER
Iš Petrogrado.
GYDO SLAPTAS VYRŲ IR MOTERŲ LIGAS.
Taipgi Kraujo ir Odos Ligas.
VALANDOS: Nuo 9 iš ryto iki 9 val. vakare.
Kalbu Ruskai ir Lenkiškai.
69 CHAMBER ST., BOSTON
Telephone: Haymarket 3390.

DAKTARAS
A. F. CHRISTIAN
401 Marlborough St.
(Netoli Massachusetts ave.)
BOSTON, MASS.
VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryte. Nuo 2 iki 5 po pietų, nuo 7 iki 9 vakare.
(Šventadieniais ir nedėliomis tos pačios valandos).
401 Marlborough St.
(Netoli Maassachusetts ave.)
BOSTON, MASS.

2000 KALEDORIŲ
IR
2000 KATALIOGŲ
Dykai!
Dideli, su šventėmis, gražųs kalendoriai ir PIGIŲ NAMŲ Katalogai yra užsilikę neišdalinti, todel, kurie esate reikalingi gražaus ir atsakančio kalendoriaus malonėkite užeiti ir pasiimti DYKAI iš musų **LITHUANIA N AGENCY.**
A. Ivaszkevicz, Mgr.
315 Broadway, So. Boston, Mass.

Lietuviu Aptieka
Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.
Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.
H. CABITT,
100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

"TĖVYNĖ" IR MOTERŲ IR VAIKŲ MĖNESINIS PRIEDAS
—VISIEMS METAMS KAINUOJA TIKTAI $1.00—
Užrašykite ją savo draugams ir pažįstamiems ir patarkite kožnam lietuviui skaityti.
Užsakymus ir piningus reikia siųsti sekančiu adresu:
A. B. STRIMAITIS,
307 West 30th Street, New York City.

ŠALIN SKAUSMAS!
Budamas sveiku, darbe rasi smagumą, nepaisant kaip sunkus tas darbas butų.
Kiekvieno priederme yra saugot save nuo ligu. Turint šaiti ir nebandant ji prašalint, gali išsivystyt į pavojingą ligą. Menkiausis nikšterejimas gali veliaus buti labai pavojingu, jeigu tuoj nebus prižiuretas.
PAIN-EXPELLER
tai užtikrinanti namine gyduole, kuri turi rastis kiekvieno namuose. Isgydymui šalčio krutineje, skausmu šonose ir nugaroje, rumatizmą ir neuralgiją, trumpai sakant visokius skausmus raumenyse ar sąnariuose Pain-Expeller ira geriauses.
Neapsigauk pirkdamas pigius vaistus didelese bonkose. **Reikalauk geriausių.** Kuomet pirksi Pain-Expeller, persitikrink ar yra IKARA, vaisbaženklis ant baksiuko. VISU KITOKIU NEIMK. 35 centai ir 65 centai už bonkutę. Gaunamos visose aptiekose ar tiesiog is laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO.,
74—80 Washington St.,
New York.

Lietuviai Amerikoje

WATERBURY, CONN.
Sandariečiai už seimą.

Mes ALTS. 11-ta kuopa laikytame savo mėnesiniame susirinkime 23 d. vasario, apsvarstę dabartinį Lietuvos - Tėvynės padėjimą radome reikalingu išnešti sekančią rezoliuciją:

Kadangi visoki musų Tėvynės priešai daro visokius žygius, kad pavergti musų tautą prieš musų norą ir valią,

Ir kadangi mums tėra tik vienas kelias — apginti savo Tėvynę - Lietuvą nuo išlaukinių užgrobikų, tik per visų lietuvių vienybę ir tėvynainišką solidariškumą, kaip finansiškai, taip ir morališkai,

Todėl nutarėme:

1. Kad yra butinai reikalinga sušaukti visų lietuvių Amerikoje seimą, kaip greit galima;

2. Kad seimas butų laikomas New Yorke, N. Y., arba Washington, D. C.

Pirm. **K. F. Blažaitis,**
Prot. rašt. **J. Kronkaičiutė,**
Iždininkas **A. Norkus.**

SO. OMAHA, NEBR.
Draugijos už Seimą.

Vietiniai dr-jų komitetai dalyvaujančių skyriuje G. ir N. L. vardu 87 kuopos SLA., Šv. M. P. Ražancavos moterų dr-stės, TM. D. 17 kuopa, LSS. 131 kuopa, Šviesios Draugija, Birutės Dainorių Kliubo ir Lietuvių ligoje pašalpinė Dr-ja, vienbalsiai nutarė išnešti sekančią rezoliuciją kaslink rengiamojo seimo:

Lietuvių visuotinas seimas pilnoj prasmėje to žodžio dabartiniu laiku yra reikalingas ir turėtų but sušauktas trumpiausiu laiku del apsvarstymo apie likimą musų tėvynės Lietuvos; bet jeigu turėtų vykti koks partyviškas seimas, tat tas šiame kritiškame momente yra pasmerktina; visi partyviški kivirčiai turėtų but pamiršti ir dirbti iš vien, kad Lietuva liktų neprigulminga.

Rezoliucijos Komisija:
Fr. Zigmantas,
Ant. Poškus,
Katrina Juriavičienė.

WATERBURY, CONN.
Lietuvių tarpe.

Vietinių Lietuvių judėjimas eina dideliais žingsniai pirmyn. Nors Waterbury dabartiniu laiku susimažino darbai, daugelis ir lietuvių neturi darbo, kadangi pirmiau daug dirbtuvių dirbo amuniciją, tat dabartiniu laiku paliuosuojama daugelis darbininkų.

Lietuvių judėjimas smarkus. Ypatingai Sandaros 11-ta kuopa pradėjo progresuoti, kuri rengia prakalbas "Sand." red. K. Norkui 9-tą d. kovo. Waterburiečiams yra žinoma, kad "Sandaros organui "Sandarai" reikalingi pinigai išpirkimui mortgičių, tat waterburiečiai ir-gi prisidėjo prie išpirkimo su dešimtinėmis, manydami, kad ir kitų kolionijų Sandariečiai paseks waterburiečius ir neapsileis jiems.

Paskutiniame susirinkime išnešta rezoliucija reikalaujanti Visuot. Amerikos Lietuvių Seimo.

Nežinomas.

WATERBURY, CONN.

Vas. 23, LSS. 35 kp. surengę vakarą iš koncerto ir operetės "Consilium Facultatis".

Operetės turinys gražus, nes muziką parašė, gerb. komp. M. Petrauskas, tik reikia gerai atlikti. Veikalas gali but geriausis, bet jeigu jis bus neatliktas kaip reikia, tat įspudžio gero nepadarys.

Aš nors trumpai perbėgsiu L. S. S. 34 kp. vakaro atvaizdinimą. Pirmiausia buvo sulošta operetė "Consilium Facultatis". Roles išpildė sekančios ypatos: Gasparo Bulbickio (dvarponio) atliko J. Kemešys. Ši rolė buvo svarbiausia šiame veikale. Vaidino vidutiniškai, tik grimo neturėjo, kaip ir kiti artistai.

Margarita Bulbickio pati, — J. Mikalavičiutė, atliko neblogai, tik reikėjo grimo, tat but geriau tikusi rolei.

Onytė, jų duktė, — M. Prusevičiutė. Nors jos balsas nedaug išlavintas, bet atliko pusėtinai.

Joanna, jų tarnaitė, — K. Asadauskiutė, — atliko gerai.

Jų tarpe Valentuko — M. Vosylius, Murickio — M. Steinis, Šiuskio — P. Palšis, Daktaro Rėškio — A. Mainys. Rolės atlikta neblogiausia, bet, žinoma, toli gražu ne taip, kaip reikėjo atlikti, mat operetę vaidintį, tai ne pajų iškepti: prie operetės pastatymo reikia rimtai ir gerai prisirengti, muziką ir dainavimą pastudijuoti, bet šį kartą lošėjai to neatsiekė. Ir orchestra susidėjo tik iš trijų ypatų.

Po to prasidėjo koncertas, kaip jį rengėjai vadino. Pirmiausia ponia Baranauskienė padeklamavo, tik labai maišėsi, matomai nepratus.

Ponia V. Nainienė sudainavo solo, ji turi gražų soprano balsą.

Serenadą rusiškai sudainavo duetas: p-lė K. Asadauskiutė ir p-lė M. Presevičiutė, atliko gerai.

Ponai Šteinis ir Palšis sudainavo duetą "Man gaila" — M. Petrausko.

P-lė Presevičiutė sudainavo "Meilė mums džiaugsmą duoda", p-lė K. Asadauskiutė — dzukišką "Šių Nakcialy", M. Petrausko sudainavo.

Duetą "Valia Valužė" iš Petrausko operetės "Šienapjutės" sudainavo Šteinis ir Palšis.

"Vilijos" choras p. J. S. Pruselaičio vedamas sudainavo kelias M. Petrausko ir Sasnausko kompozicijas.

Kritikuot solistų negalima, nes daugiausia mėgėjai ir kad klaidas darantieji prisipažintų, tat viskas naturališkai atrodytų.

Vilniaus Ruta.

NEWARK, N. J.
Kaltininkai kitus kaltina.

Pirmiau skaitėme laikraščiuose, kad Newarke tautininkai sutiko didelį pasipriešinimą aukų rinkime į LNF. Bet nepaisant visų atakų, visokių šmeižtų, kuriuos skleidė vietos klerikalai ant tų žmonių, kurie kartais be pailsio ir naktimis dirba, kad tik daugiau pasidarbavus del tėvynės labo, — daugiau aukų surinkti kovai už laisvę. Vietos klerikalams tas neapėjo. Jiems Lietuvos reikalai ne taip svarbūs, kaip jųjų partijos palaikymas. Kilo dideli susirėmimai, nes tautininkai nedaleido šmeižti savo partiją ir LNF. Klerikalų atakas atremdami, tęsė darbą tolyn. Vėliaus laikraščiuose buvo parodyta tulų klerikalų darbai. Tas keletai labai nepatiko, ypač vardas "klerikalų" įžeidė tuos kurie uoliai skleidžia tą "idėją", su skriauda Lietuvai.

Pradėta galvoti, ką padaryti, nes kaip nors reikės tuos tautininkus apkaltinti.

Štai vieną gražų vakarą, vienoje svetainėje prie baro linksmindamiesi "skaniais" gėrimais musų "patriotai" sugalvojo štai-ką: kadangi tuli tautininkai yra nariais Šv. Jurgio Dr-jos, reik juos prašalinti, tat reik trečiųjų teismo reikalaut,apkaltint, uždėti bausmę ir atliktas kriukis. Ši sesija tęsėsi sako iki 6-tai val. ryto. Mat buvo atsargus: kada žmonės miega tada lengva planuoti visokias intrygas. Bet "sienos girdi", girdėjau ir aš; kaip suplanouta, taip ir padaryta...

Vasario 28 d. Šv. Jurgio Dr-jos susirinkime K. Naškiavičius, T. F. vietinio skyr. pirm., skundžia trečiųjų teismui M. Truską, L. N. F. vietinio skyriaus sekr. ir S. Adomaitį. Dabar eina tyrinėjimai. Nusprendė Šv. Jurgio Dr-jos susirinkime kovo 28 d. "Žydas muša, žydas rėkia" — patys kenkė, patys skundžia.

Nieko Nebijantis.

NEŽINO KUR DĖTI BRAVARŲ RYŽIUS.

Ryžių malunai ir kitos įstaigos, kurios turi daug bravarinių ryžių, kreipės į Suv. Valstijų Agrikulturos Departmento Marketų Biurą, kad jis surastų, kur padėti ar ištirtų, kaip suvartoti jų sankrovinius, kurie artinantis tautiškai prohibicijai labai didėja. Nors tie ryžiai gali buti malami į ryžius miltus, tečiaus bravarinių ryžių sandelių, daug maisto Administracijai nuėmus suvaržymus nuo kvietinių miltų, ryžiniai atpigo ir pirkliai kaip ir maluninkai abejoja ar apsimokės daugiau ryžių malti. Bet yra prikrauta žemesnės rųšies ryžių, kurių dabar negalima parduoti. Departmentas dabar tą problemą riša.

Amerikos darbo sekr. Wilson, pirmininkaudamas valdininkų sesijoje Washingtone užreiškė, kad Lawrence, Seattle, Butte ir kitų miestų darbininkų streikai nėra industrialiai, ekonominiai, bet sulyg jų budo jie panašųs į organizuotas politiškas pastangas įkurt bolševikišką valdžią Amerikoje. Tai praneša Bostono "Globe".

LIETUVIŲ VISUOMENEI AMERIKOJE.

1. **Lietuviai belaisviai** buvę Vokietijoj ir Austruose jau **PALIUOSUOTI.** Nei pinigų nei laiškų daugiaus jiems nebesiųskite.

2. **Paštas su Lietuva atgija.**

Laiškai Lietuvon pasiunčiama per Lietuvių Pasiuntinybę Berlyne.

Rašykite du konvertu;— pirmas, iškomo žmogaus Lietuvoje aiškus adresas jijin įdėkite laišką (Lietuvon siunčiamą) kitas: **Jurgis Savickis — Lietuvių Centro Kom. Įgaliotinis Kopenhagoje — Box 214, Copenhagen, Denmark.** Jokių paštaženklių šiuom tarpu nedėkite.

3. Kad užmezgus kuoartimiausius ryšius su Lietuva iki tam laikui kol neįvyks visai normalus susisiekimas su Lietuva galima užsisakyti laikraščiai iš Lietuvos: "Lietuvos Aidą", "Tėvynės Sargą", "Darbo Balsą", "Ukininką", "Lietuvos Ukininką" (Bortkevičienės), "Noviny Litewskie" ir kt. Kainos sunku nustatyti. Tik atsiuntusiems išanksto lėšų bus parupinamas laikraštis.

Su pagarba
Jurgis Savickis,
Liet. Centr. Kom. Įg. Kopen.
27—XII-1918.

Amerikos Lietuvių Liaudies Universitetas-Žinyčia.

(Dr. A. L. Graičiuno paskaita, laikyta Chicago, Ill.).

Pradžia Liaud. Universiteto siekia daugiau negu 15 metų atgal.

Po Aušros Draugijos susivėrimui, kurios tikslas buvo vien tik gabesnius ir talentuotus moksleivius šelpti ir kurią D-ras A. L. Graičunas sutvėrė paremiant kaip Chicagos taip ir kitų miestų inteligentijai.

Nepoilgam vienok užtėmyta tapo, kad Aušros draugija nepajiegs gyvuoti atsinešdama bešališkai į moksleivius, nes įsiveržia dr-jos nariais toki asmenįs, kurių vienatinis tikslas buna, vien tik savo pažįstamus ir favorituotus draugus - moksleivius sušelpti. Žinoma tokiose sąlygose draugijai atsiradus kilo išpalengvo tarp prakilnių narių neužsiganėdinimas. Užbėgti už akių tam piktui nebuvo galima.

Dar prezidentaujant Aušros dr-joje D-ruį A. L. Gr. greta su šelpimu moksleivių pradėta pirmi mėginimai kulturinimo liet. Amerikoje ir visų pirma parengta eilė paskaitų vardu Aušros dr-jos Chicagoje. Vėliaus iš New Yorko inteligentija pasekė. Rezultatai iš pat pradžios buvo geri. Prez. pasiskyręs temą, gražiai apdirbo ir publika gana skaitlingai lankėsi ir užganėdinta buvo. Bet jau sulaukus kito žieminio sezono įsiskverbė į prelegentus asmenįs - profanai, pasirinkdavo sau temas augštesnes už patįs prelegentą, na ir žinoma nei pats prelegentas nežinojo apie ką kalba, nei atėjus publika pasiklausyti prelekcijos galėjo pasimokinti, todėl rimtesnieji prelegentai atsisakė ką nors bendro turėti su profanacija ir paskaitos tapo pertrauktos.

Vienok netolimoj ateityj pasekmės tųjų pirmųjų paskaitų pasirado — pakylėjo ir užvirė kulturinis ir tikslingesnis gyvenimas chicagiečių. Turiu paminėti, kad tais laikais gerb. **Mikas Petrauskas** gyveno Chicagoje ir ačiu jo pasidarbavimui tarp Chicagos lietuvių prasidėjo **nauja era** kulturinio gyvenimo — jis savo daina, šokiais ir muzika netik atgaivino atšalusias šyrdis suaugusių ir senių, bet Amerikos priaugantį jaunimą pritraukė prie veikimo ir išmokino lietuviškų šokių ir dainų. Lietuvis suprato kad jis turi savotišką kulturą neblogesnę už kitų tautų kulturą. Jo dainos ir šokiai greit pasklydo po visas Amerikoje lietuvių kolonijas.

Pora metų praslinkus Chicagoje sveikatos užveizdos komisionieriumi tapo Dr. W. A. Evans, žmogus prakilnios sielos, pilnoje prasmėje to žodžio, geidė pagerinti Chicagos gyventojų sveikatingumą ir sumažinti mirtingumą, kadangi tais laikais daugiausiai mirtingumas buvo distriktuose apgyventuose ateiviais. Priežastis aiški, ateiviai daugiausiai suvažiavo iš kaimų, augę ir gyvenę ant tyro oro ir maitinęsi geru maistu, atvykę industriališkon šalin, dėlei pigesnio pragyvenimo ir kitų priežasčių susigrudo į mažus, tamsius, nešvarius ir nepravėdinamus kambarius ir greitu laiku prarasdavo savo sveikatą.

Kad užbėgti už akių visoms toms negalėms, ligoningumui ir mirtingumui kįlančiam iš nepažinojimo pamatinių dėsnių sveikatos ir nemokėjimo prisitaikyti prie naujų gyvenimo aplinkybių. Dr. W. A. Evans sušaukė Chicagos daktarus pasikalbėjimui, su tikslu suradimo budų sumažinti mirtingumų Chicagos gyventojų kaip galima ant mažiausio laipsnio. Tarp visokių projektų buvo padouta per Dr. A. L. Gr. sekantis sumanymas: "Visuose ateiviais apgyventuose distriktuose turi buti žmonės su pagelba bažnyčių, draugijų ir kitų organizuotų jiegų mokinama ateiviams suprantamoje kalboje, pamatiniai dėsniai sveikatos aiškinama".

Jau vienas tas faktas šiurpuliais paimdavo kiekvieną sąžiningą gydytoją, kad vasaros laiku, kada užeidavo karščiai, tai ateiviais apgyventuose distriktuose kudikių mirtingumas pasidaro pasibaisėtinas. Lietuviai giant 100 kudikių 75 mirdavo nuo taip vadinamos vasarinės ligos; daugiausiai giltinė pjovė kudikius iki 2 metų amžiaus.

Pasitarus ir paaiškinus aplinkybes lietuvių motinų, Sveikatos komisionierius paskyrė mane Inspektorium ateivių sveikatos globojimo, ypač motinų ir vaikų.

Pradėta tapo su buriu gydytojų ir nursių "Campaign" netik atsilankyta iš stubos stubon ir veltui (dykai) pamokinta tapo motina apie hygieną ir sanitariškumą ir kaip pridaboti kudikį laike vasaros karščių, bet buvo apžiurėta kambariai ir savininkai namų priverčiami tapo pataisyti ir atnaujinti stubas, išvalyti yardus, tuščius lotus ir išdžiovinti, išsausinti, išvedinti beisementus (sklepus). Apart to buvo vakarais daroma eilių-eilės paskaitų su pagelba raganinės lampos, apie švarumą, maitinimą kudikių ir viską tai, kas prigelbsti pailginti gyvybę ir pagerinti sveikatą.

Viešose pradinėse mokyklose įvesta taip vadinama "Little Mothers Course". Mat pas mus lietuvius yra įsigyvenęs paprotys, kad vyresni vaikai turi padėti savo mamai aklėti mažesnius ir jaunesnius savo broliukus ir sesutes, kadangi tas pats nešiotojas reikėjo dar auklėti, todėl labai tankiai atsitikdavo sužeidimai ar užkrėtimai ligomis. Tam piktui užbėgti už akių, augštesnių skyrių Vieš prad. mokyklų mergaitėms tapo įvesta pamokinimas, kaip nešioti kudikį, kaip ir kada maitinti ir kokį maistą galima duoti savo jaunyčiui broliukui ar sesutei, kaip aprėdyti, kaip apiprausti ir tt. Žodžiu, pilnas ir sistematiškas pamokinimas auklėjimo kudikių ir kada tos mergaitės užbaigtdavo tą kursą, joms suteikdavo diplomą su parašu Sveikatos Komisionieriaus.

Geros valios Chicagos piliečiai suaukavo tam tikrą sumą pinigų už kuriuos vasaros laiku, kur tik tirščiau vaikais apgyventi distriktai, patogioje, sausoje ir švarioje vietoje tapdavo taip vadinamos "Tyro oro šetros" pastatytos, aptvertos ir aptrauktos vieliniu sytu, idant musės ir vabzdžiai neįsigautų; į tas šetras įvešdavo švarias kudikiams gulėti loveles, kur motinos apie 8 val. ryto atnešdavo savo sergančius kudikius gyvenimui ir vakare apie 6 valandą namo parsinešdavo. Tankiai sergančius kudikius atiduodavo ligonbutin. Šetras tyro oro dabojo išlavintos nursės ir gydytojai, ir tas viskas buvo duadama uždyką.

Greta su tuo, motinos pačios turėdavo progą praktiškai pasimokinti kaip maudyti kudikį, kaip jį aprenkti ir glamonėti, kaip lovelę ir maistą tinkamai su taisyti ir daug kitų praktiškų pamokinimų kudikio auklėjime.

Apart to, Chicagos Tuberculosis draugija ir-gi aktyviškai prisidėjo prie pamokų apie perspėjimus ligos suaugusiųjų ir jaunimo, steigdama sveikatos parodas ir lekcijas ateivių kalbose. Campaign ėjo ne juokais, — sujudo visas Chicagos miestas, visokios amerikoniškos labdaringos draugijos prie to prisidėjo.

Kokia-gi pasekmė pasirodė?

Stebėtinai didis nuošimtis numažinta mirtingumo. Lietuvių kudikių nuo 75 nuoš iki 20 nuoš nupuolė.

Dabar įsigilink, kokia iš tos Campaign nauda; jau nesakau, kad nudžiovinta šimtams motinų ašaros ir naktinė nemiga prašalinta, sučėdyta tukstančiai dolerių tėvams. Kokiu budu? Gydymas susirgusio kudikio, šermenys, graborius, kunigas, kapinės ir tt. Bet svarbiausiai tai kudikio gyvastis sučėdyta. Jis šiandie auga, duota jam proga užaugti ir buti naudingu sau ir visuomenei.

Dar gerai sveikatingumas ateivių netapo sutvarkytas ir ištobulintas, kaip kilo kitas klausimas. Mat nors išdalies sustapdžius kudikių mirtingumą, jaunimas greit priauga, o priaugant jaunimui atsirado nauji reikalai. Kilo kitas klausimas, nemažesnis už sulaikymą sirgimo ir mirtingumo; atpenč dar svarbesnis, tai yra suteikimas progos vaikams užaugti fiziškai ir protiškai sveikais ir ištobulintais.

Kilo klausimas, kaip geriaus, ar duoti biednų tėvų kudikiams numirti, ar sulaikius mirtingumą ir nesuteikus progos ištobulinti priaugančio jaunimo kuno ir proto, vėliaus reika didesni taksai (duoklės) mokėti užlaikymui armijos policmonų, sudžių, kalėjimų ir ligonbučių. Šis klausimas sujudino netik vienos Chicagos piliečius, bet visą Ameriką. Koks tėvas ar motina norėtų matyti savo locną kudikį išauklėti varge ir nedatekliuje, o vėliaus jį palydėti kalėjiman ar ant kartuvių? Nepoilgam laikui Washingtone - Congressas paskyrė tam tikrą sumą pinigų ir atidarė prie Depart. Labor and Commercee "Children Bureau" ir p-lė Julia Lathrop tapo tos įstaigos viršininkė, kuri ir po šiai dienai veikia. Čion nereikia stebėtis, kad Childr. Bureau veikta atžvilgiu Amerikos tautos akių, o ne atžvilgiu ateivių norų.

Ateiviu palikta, tat yra liuosa valia pačiam pasirupinti apie savo tautos labą, jei jis nenori sutirpti amerikonizacijos bangose.

Amerikonas išdalies yra saumylis ir kada jam paduotas atvyrai šis klausimas, ką jis mano daryti su ateivių vaikais, priaugančiu jaunimu, Amerkos nauja karta, kuriam nėra suteikiama proga kuno, proto ir sielos ištobulinimi. Nes aišku, kad ateivis ir su geriausiais norais nepajiegs savo vaikų užauklėti mokintais piliečiais, pasidėkavojant daugumai visokeriopos rųšies kliučių, o svarbiausia priežastis yra, kad ateivių šeimynos didumoje yra paprasti pavieniai darbininkai ir mažai uždirbanti sau ant pragyvenimo, o daugiausiai veislingi, nes didžiuma ateivių šeimynų turi nuo 8 iki 12 vaikų, o ne retenybė ir 20 vaikų iš kurių žinoma pusė išmiršta.

Ir su toli gražu neužganėdinta alga, neužtenka pramaitinimui vaikų, o ką jau bekalbėti apie vaikų tinkamą išauklėjimą ir leidimą mokyklon.

Iš kitos pusės, patys tėvai ateiviai nėra ganėtinai apšviesti ir priaugę, ne del savo apsileidimo ar kaltės, bet iš politiško atžvilgio, kur mažesnės, silpnesnės tautos vergauja daugiaus išsilavinusioms ir viešpataujančioms tautoms; ir tėvams ateivių apšvietos ir mokslo svarba aiškiai nesuprantama, o kadir išdalies kai kuriems ir butų suprantama, tai iš medžiagiško atžvilgio nepajiegiama įgyti. Nes tėvai tokios šeimynos laukia lyg vystanti žolelė rasos, kada čia dukrelė ar sunelis paaugs ir padės pramaitinti šeimyną.

Sunkus ateivių vaikų likimas.

Vaikai ateivių tėvų, užaugę ir atjautę, kad jiems skriauda buvo padaryta, nerims. Jie nebus išlavinti, neturės sveikatos. Sunkaus darbo nepajiegs dirbti, bet išdalies jis ir nenorės dirbti, jausdamasis, kad jis yra lygus amerikonas ir čia gimęs, o kiti Amerikos vaikai toli augščiau apšvietoje yra jį pralenkę ir užėmę geresnes vietas. Ateivio vaikas, pilietis Amerikos, lygiai turi teisę palaikyti savo gyvybę, reikia kunas pamaitinti, o čia spėkos ir ištvermės nėra: viskas užmušta kudikystėje.

Tą klausimą ir panašius kitus klausimus liečiančius socialį gyvenimą, amerikonai rimtai pradėjo svarstyti ir rišti.

Visų pirma fabrikai įvedė taip vadinamą "Welfare Departments". Milionai dolerių tapo paskirta per Amerkonus taip vadinamiem 'Reseaurch Works', miestuos susitvėrė City Club'ai ir išsidalino Į visokios rųšies skyrius ir tai vis su tikslu įvedimo naujų reformų musų socialiame gyvenime. Tapo atidaryta municipališkos pirtys, play-grounds, maudynės vasaros laike ir tt.

Chicagoje už milionus dolerių tapo pastatytas ant ežero municipališkas namas, kur bepaliovos rengiama visokiariopi žaislai, šokiai, koncertai ir tt. Visa tai uždyką: gali ateiti ir susiraminti, arba jei nori pats gali dalyvauti, ir lietuviai išmokę lietuviškus šokius ir dainas, pasidėkavojant M. Petrausku, ne sykį prieš skaitlingą Chicagos publiką pasirodė.

Visos šitos reformos nebuvo ir nėra daromos atžvilgiu labdarybės ar filantropijos, — jos yra grynai su išrokavimu pelno (business). Ir amerikonams šimteriopai apsimoka. Taksai pliečiams proporcionališkai labai maži.

Municipalitetai, fabrikai ir Life insurance kompanijos greit užtėmijo, kad geriaus yra apsisaugoti nuo nelaimės, negu nelaimei užtikus gelbėti asmenį. Apdraudų kompanijos greit užtėmijo ir apdraudus asmenį nuo ligos ar pomirtinės ant tam tikros sumos ir pridabotį tą patį asmenį, kad jis kuo ilgiausiai gyventų ir nesirgtų. Reiškia, kuo ilgiaus gyvens, tuo turtingesnė mijos įmokės, tuo turtingesnė taps apdraudos kompanija.

(Bus daugiau).

PATARIA NESITART SU BOLŠEVIKAIS.

Prezidentas Wilsonas Washingtone gavo kablegramą iš Paryžiaus, po kuria pasirašo žinomas rusų revoliucijonierius Vladimir Burcev ir buvusis karės ministeris Sazonov. Kablegramoje protestuojama, kad talkininkai ir Suv. Valstijos bando tarties su bolševikais. Jie neužsitarnauja, kad su jais kas nors skaitytusi, tik per kovą galima suvaldyti sužvėrėjusius bolševikus — sako pranešimas.

Kas Prisius

man 3 dolerius, tas gaus per metus laikraštį "Sandarą", "Tėvynę" arba "Keleivį" ir dovanų gražiausias sagutes rankovėms **"Gold fild"** vertės 4 dolerų. Mano štoro adresas: **P. Bartkevičia,**
877 Cambridge st.,
E. Cambridge, Mass.

Garsinimas savo biznio "Sandaroje" Jums atneš didelį pelną.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

DR. J. MARCUS
Gydo chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas.
11 PARMENTER st.
BOSTON, MASS.
Tel. Richmond 668
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakare.
Kitas ofisas, 490 Blue Hill ave., Roxbury, Mass.
Valandos: nuo 8 iki 10 ryte; nuo 9 iki 10:30 vak.

Dr. M. V. Casper
(KASPERAVIČIUS)
Lietuvis dentistas.
Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12:30 dieną.
nuo 1:30 iki 6 p. pietų ir
nuo 6:30 iki 9 val. vakaro.
425 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 27.

Kelnės del pasipuošimo arba darbo dovėjimui. Vilnonės siaurių drižų, gvarantuotos 2 metams. Vertė $5.00. Neužsiganėdinus jum grąžinsime pinigus. Kaina tik $1.85. Parduodam tik 1 porą kostumieriui.

Pelnas. Galit užsidirbti pinigų užsakant savo draugams ir giminėms Jaunas Grant Case uždirbo $27. pirmą savaitę ir virš $500. per metą. Štai knyga dykai apie siuvimą materiolo sampelių ir tt. Prisiųskit mums savo vardą ir adresą šiandien.

Chicago Tailors Association,
515 S. Franklin St., Chicago, Ill.
Dept. J 508.

ADMINISTRACIJA NAUJOS VALDYBOS LIETUVIŲ UKĖSŲ DRAUGIJOS SO. BOSTONE.

M. Venis — pirmininkas 28a Story st., So. Boston.
S. Grubliauskas — vice pirm. So. Boston, Mass.
M. Versiackas — prot. raštininkas, Gold st., So. Boston. 105 Silver st. So. Boston.
A. Latvinskas — fin. raštininkas, 252 Bowen st, So Boston.
A. Komičius — iždininkas, 288 E st., So. Boston.
V. Jurgelaitis. — maršalka,
Lietuvių Salėje,
So. Boston, Mass.

Nusipirk Mosties

TAI BUSI GRAŽUS! Ją išdirba Mentholatum Co. Prieš eisiant gult ištepk veidą mosčia per kelis vakarus, o padarys veidą tyru ir skaisčiu baltu. Toji mostis išima plėtmus raudonus, juodus arba šlakus ir prašalina visokius spuogus nuo veido. Kaina dėžutės 50 c. ir $1. Pinigus galit siųsti ir stampomis.

J. RIMKUS
P. O. BOX 36, Holbrook, Mass.

J. P. Tuinila

50,000 naujų didelių katalogų laikrodžių, deimantų, šliubinių žiedų ir tt. siunčiam į visas dalis svieto už 25 c. stampų. Musų katalogas Jums aiškiai pasakys vertę ir gvarantiją, mažiausio daikto. Labai naudingas važiuojantiems į Lietuvą, nes tai vienintėlis tos rųšies katalogas lietuviškoj kalboj pasaulyje. Užlaikom didelę krautuvę ir duodam ant išmokesčių lengvomis išlygomis. Liberty Bondsus priimam pilnoj jų vertėj ir užmokam nuošimtį iki ratos.

J. P. Tuinila
822 WashingtonSt., Boston, Mass

Farmos, Farmos!

Ar nori geresnio gyvenimo, pirkie farmą, ant savęs neturėsi boso. Palik miesto biznius, mesk fabrikų darbus. Atvažiuok į Didžiausią Amerikoje Lietuvių Farmerių Koloniją, kur mes apgyvendinome su 438 Lietuviais farmeriais, kurie turi 3 Ukiškas Draugystes: 2 yra laisvos ir viena katalikiška, kuri turi lietuvį kunigą ir lietuviškas kapines. Musų ta Nauja Lietuva yra puikiausioj ir parankiausioj vietoj Lietuviams apsigyventi ant farmų Amerikoje, netoli nuo Chicagos, Detroito ir Grand Rapids'o, palei Michigan ežerą, tarpe Turgaunų miestų Scottville, Michigan ir Ludington, su laivų prieplauka, kuriuose yra produktų fabrikai ir druskos mainos yra ir uždarbių. Laukai gražus, lygus su daug upelių ir žuvingu ežeru. Keliai žviravoti puikiomis farmomis apgyventa. Žemė molis su juodžemiu, arba molis su smelžemiu. Derlingiausia del visokių javų, sodnų, daržovių, pievų ir gyvuliams ganyklų. Mes turime toje puikioje Lietuviškoje kolonijoje daug farmų del pardavimo nebrangiai, mažų ir didelių, su budinkais, sodnais su apsėtais laukais: kviečiais, rugiais, su gyvuliais, mašinomis. Turime gerų pigių, neišdirbtų laukų ant pardavimo nuo $8. už akerį ligi $18. už akerį. Mes vienintėlė Amerikoje lietuvių pardavija farmų, kurie parduodame ant lengviausių išmokėjimų arklius, karves, mašinas, Padarine, sėklas, ir farmas. Farmas galite įgyti ir mažai turint pinigų, geras farmas ir tarpe Lietuvių, kur jums ir šeimynai bus linksma gyventi. Norint platesnių žinių prisiųsk už 6 c. stampų, o gausi Kolonijos žemlapį ir Farmų Katalogą. Atvažiuok tuojaus, kuris pirks tam gelžkelio kaštus sugrąžinsime. **Dovanas duosime pinigais** $25.00 kožnam vienam, kuris tik atsiųs Kostumierį arba atsivež su sa savim pirkti farmų ir pirks, tuoj žadėtą sumą — $25. — išmokėsime. Tikras Kolonijos adresas:

A. Kiedis and Co.
Peoples State Bank Building, Scottville, Michigan.

W. S. S.

WAR SAVINGS STAMPS
Issued by the
UNITED STATES GOVERNMENT

Suv. Valst. valdžia išleido stampas, kurios karės galą pagreitins.

Visi pirkite tas stampas, nes patys turėsite sau pelno ir valdžiai daug pagelbėsite.

Stampas kas mėnesis pakįla vienu centu brangiau.

Jeigu dabar nusipirksite stampų už $4.12 c. tai 1923 m. gausite $5.00.

Jeigu dabar nusipirksite stampų už $82.40, tai 1923 m. gausite $100.00.

Pirkite visi stampas tuojau.

Parduoda visuose bankuose ir pačtose (post office). Nueikite į pačtą ar banką ir klauskite pirkti

War Savings Stamps

Biznieriai, Garsinkites "Sandaroje"

(Šitokios markės išduodama už įmokėtus pinigus).

GELBĖKITE NUKENTĖJUSIA LIETUVA

Kiekvienos šalies gyventojai priverstinai moka mokestis savo šalies palaikymui ir jos reikalų aprupinimui.

Kiekvienas lietuvis privalo mokėti mokestis Nukentėjusiai dėl karės Lietuvai, jai laisvės išgavimui ir jos žmonių aprupinimui.

Reikalaukite paaiškinimų ir siųskite pinigus šiuo adresu:

Lithuanian Central War Relief Committee, Inc.
320 FIFTH AVENUE, -:- NEW YORK, N. Y.

Savaitraštis "Dirva"

pradeda eiti nuo vasario 21 dienos ir po tam eis reguliariškai kas savaitė. Formatas pasilieka kaip buvo ir bus posenovei 8-ių puslapių, 12 point raidėmis, tai yra didesnėmis, kaip pirma buvo, aiškesniam skaitymui ir supratimui musų skaitytojams. Kolei kas pasilieka po senu antrašu, o apie persikraustymą skaitytojams bus pranešta.

Kaina metams —$2.. Pusei— $1. Pažiurėjimui num. dovanai.

"DIRVA"
2004 St. Clair av. Cleveland, O.

DR. ST. ANDRZEJEWSKI
Vienatinis Lenkiškas
DANTŲ DAKTARAS.
Užtaisau pasigadinusius dantis ir dedu naujus. Laiką gvarantuoju. Ištraukiu dantis be jokio skausmo.
176 Harrison ave., Boston, Mass.

Tel. Richmond 2957-M.
Dr. David W. Rosen
Gydo visokias ligas, chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas. Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakare.
321 Hanover st.,
Boston, Mass.

Labai Puikus RESTORANAS!
Geriausia vieta del vyrų pietus ir vakarienę suvalgyti. Lietuviški valgiai gaminami.
J. Mathus.
344 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Konservatorija
Lietuvių Muzikos Konservatorija, **769 Broadway,** So. Boston, Mass., užkviečia visus, kas nori pramokti dainavimo, piano, smuikos, teorijos muzikos ar šiaip susipažinimo su gaidomis ir t. p.

Už 10 lekcijų — viena ar daugiau savaitėje — nuo 8 dol. augštyn.

Mikas Petrauskas, Direkt.
769 Broadway,
So. Boston, Mass.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Telephone So. Boston 605
LIETUVIŠKAS
Advokatas
WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo Vincas F. J. Kavaliauskas
315 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Dr. George P. Ross

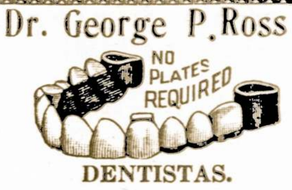

DENTISTAS.
Traukia dantis be skausmo.
Lengvais išmokėjimais.
455 Broadway, So. Boston, Mass.

Vasara Ateina.

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisakyti Siutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig vėliausio "block" sistemos kirpimo. Šitaip pasiuti drabužiai geriausiai tinka kožnam žmogui. Žemos kainos—darbas gvarantuotas. Taipgi visokius drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom.

So. Boston Custom Tailors,
K. Plioplis, A. Samokaitis sav.
278 Broadway, South Boston, Mass.

PUIKIAUSIA SO BOSTONE BARZDASKUTYKLA IR KIRPYKLA
JUOZO KAZIUKONIO.
Užlaikau geriausius barberius, pridaboju švarą, skutame ir kerpame visokiomis madomis — kaip kas nori.
Turiu švarią pirmos klesos pirtį ir galima išsimaudyti.
224 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

VIENINTĖLIS LAWRENCE
Kriaučius

kuris pabaigęs Rutes sistemos kirpimo mokyklą. Labai gražiai daro drabužus vyrams ir moterims iš gerų audeklų ir pigesnę kaina negu kitur. Taigi reikale užeikite ir persitikrinkite o visuomet busit užganėdinti. Kreipkitės šiuo antrašu:

P. VALIULIS,
42½ Haverhill st.,
Lawrence, Mass.

Teisingiausia ir geriausia lietuviška
APTIEKA
Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulyj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.
K. ŠIDLAUKSAS
Aptiekorius ir Savininkas
226 Broadway, kampas C Street, SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 21014 ir 21013

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandas;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.
Nedeliomis iki 4 po pietu.

Vietos žinios.

"Sand." red. **K. Norkus** kovo 9 d. važinėjo į Waterbury, Conn. ir kalbėjo ALT. S. 11 kp. prakalbose. Taipgi kalbėjo ir **Pranas Tiškinas** (Pakuršietis) tik ką sugrįžęs iš Dėdės Samo Armijos, iš Francijos. Šiose sandariečių prakalbose prisirašė daug naujų narių prie Sandaros, daugelis užsirašė "Sandarą". Lawrenco streikieriams, per streikierių atstoves, suaukauta kelesdešimts doliarių.

"GABIJOS" 5 metinių sukaktuvių paminėjimui kovo 22 d. 1919, Dudley Opera House (113 Dudley st. Boston, Mass.) 8 v. v. yra statoma šie veikalai:

Opera "Faustas" paimta tragedija Goethe's; libretto parašė Barbier ir Carrė, o muziką parašė Charles Francois Gounod.

Opera "Faustas" buvo pirmu kartu pastatyta Paryžiuje, Francijoj, Teatre Lyrique, 19 kovo, 1835 m. Taigi dabar, sukakus tai operai 60 metų nuo pirmo pastatymo, lietuviai stato drauge su "Birute". "Faustas" lietuvių kalbon verstas M. Petrausko ir jis su savo mokiniais statė jau apie penki metai tam atgal Brooklyne, Shenandoaryje, Waterburyje ir net Bostone.

"Fausto" ypatos. Faustas tai yra Vokietijos studentas, argu daktaras, senas, persiėmęs mokslu ir godžiai bieškąs atidengti gamtos paslaptis. Galop šaukiasi piktos dvasios pagelbos ir čia apsireiškia Mefistofelis su kuriuo Faustas daro kontraktą, kad Mefistofelis Faustą padarys jaunu, o Faustas atiduos jam savo sielą. Faustas vienok nenori sutikti užrašyt Mefistofeliui, "Dvasiai Tamsos", savo sielą, bet Mefistofelis prieš jo vaidentuvę parodo grąžią kaimo mergaitę, Margarietą, kurią jau Faustas ir buvo pamylėjęs ankščiau, — — Faustas sutiko atiduoti sielą, bile tik jaunu tapus ir pasirašo po sutarčia.

Tai I akto ir yra ta visa fabula, kur tik Faustas ir Mefistofelis veikime figuruoja. Margarita tik apsireiškia, o chorai dainuoja už scenos.

Melodramą "Birutė".

Birutė, Palangos Tėvuno duktė, kuri buvo pažadėta už pačią Kryžeivių ordeno Kouturui, bet nenorėdama buti Komturo pačia, eina vaidelutėsna, tarnauti ugnies aukurui. Prie aukuro ją pamato Keistutis ir pamyli; tad jau Komturas negalėjo prilygti Lietuvos kunigaikščiui. Birutėje apsireiškęs buvo gilus jausmas prie savųjų ir ji verčiau ėjo tarnauti aukurui, kad tik nebuvus Komturo pačia.

Veikmė I.

Palangos Tėvuno trobos kiemas. Birutė sėdi prie namų labai nusiminusi, nes baigiasi laikas sutarmės, kad buti Komturo pačia. Birutė dainuoja "Vargšė mano galvelė". Šaukiasi savo mirusią motiną, aimanuoja, ir, galiaus, prisimena atvykimą iš Kernavos kun. Lizdeikos, kurio globai bėga atsiduoti; pamato atjojančius križiuočius — bėga į žmones, kad ją gelbėtų.

Sundšteinas su savo juntu prijoja ir girdis jų sustojimo šaukininkas "halt"! Išėję ant scenos nusistebi, kad jau Birutės nėra, o jie ją tik ką buvo matę. Jiems bejieškant Birutės ateina minia su Lizdeika ir vaidelutėmis, bedainuojančiomis "Sesutėlės lelijėlės", o jų tarpe ir Birutė. Tėvunas pasveikina atvykusius svečius, o Sundšteinas jau nori vardan Komturo padaryt Birutės užgertuves, bet Birutės broliai pasipriešina ir po vyriausio kunigo Lizdeikos dievų valios apreiškimo, kad Birutė tapo pašvęsta dievams, kryžočiai, sulyg valstybinių sutarčių, tikybinių prisiegų laužyt negalėjo; grįžo atgal be Birutės. Lietuvių minia sudainuoja: "Vienybėj viską pergalėsim" ir uždanga leidžiasi.

Veikmė II.

Žinyčios Aukuras. Aplink aukurą vaidelutės maldingai dainuoja ir garbina dievaičius, šventą ugnį bekuren damos. Ateina Birutė. Vaidelutės klausia jos, kodel ji nesiskubina galutinai pasišvęsti vaidelutėsna. Birutė atsako: Slapta pajiega ją sulaikanti nuo pasišventimo pareigų. Vaidelutei išėjus su lauknešėliais, ateina Senis-neregys Vaidyla su kanklėmis, bernaičio vedinas ir užbaigia turinį vaidelučių kalbų pasarga, "kad nereikia apkalbėt žmogų, nepažinus jo pobudžių, nei palinkimų". Senis garbina dievus ir vaidelutės pritaria.

Birutė vėl atbėga ir Senį Vaidylą užkviečia pabaigtuvių pjutės puoton ir čia užeina Keistutis ir pamato Birutę. Vaidelutės greit sumeta, kad Keistutis nori pasiimt Birutę. Viena vaidelučių išbėga ir atneša pašvęstus rubus, kad Birutę apvilkus vaidelutės rubais, kad ir tada Keistutis Birutės negaus, o kunigams liks Birutės kraitis. Ateina vėliau su auka aukurui piovėjai ir Krivė prisako vaidelutėms apvilkt Birutę šventais rubais. Senis Vaidyla Keistučiui atidengia paslaptį, kad Birutė dar nėra dievams pašvęsta. Keistutis griežtai imas gaut Birutę ir sudegina šventus, Birutei skiriamus rubus.

Vaidelutės ir minia puola kniupščiais, kad pamato užmestus ant ugnies rubus, o Keistutis ima Birutę ir sako: Ar esi deivė, ar mergaitė, priimk mane už vyrą ir buk karalienė Lietuvos.

Chorų dainuojama: "Aukštačiai, žemaičiai, prusai, kuršai, lyvai — tai viena lietuvių šeimyna" ir tt. Uždanga leidžiasi.

"Birutę" parašė Žemkalnis. Muziką ir nekurias dainas parašė Mikas Petrauskas.

Pavasaryje, 1906 m. a. a. Gabrielus Landsbergis - Žemkalnis, pridavė savo rašinį M. Petrauskui, dar tada jaunam muzikui, tik ką baigusiam Petrapilės Konservatoriją. M. Petrauskas ir Peliksas Bugailiškis, kaipo draugai, nuėję prie Gedeminkalnio tą rašinį perskaitė ir rado, kad verta muziką rašyt. Vėlesniai, kaip M. Petrauskas pasakė Žemkalniui, kad muziką rašys, tai Žemkalnis paprašė keletą draugų tą veikalą perklausyt. Skaitė tą veikalą Kl. Jurgelionis. Kokios ten buvo nuomonės, — ne čia vieta, bet jau rudeniop buvo veikalas M. Petrausko pilnai užbaigtas ir Vilniuje pastatytas su orchestra apie iš 24 ypatų ir choru apie 90 žmonių. Nuo to laiko "Birutė" užkariavo sau scenoje gerbtiną vietą.

Seniu - Vaidyla buvo patsai Žemkalnis, Birute buvo p-lė Piaseckaitė, dabar Dr. Šlapelio žmona. Sundšteinu buvo pulkininkas Putramentas; Brolio-tenoro rolę turėj M. Petrausko brolis — Kipras; Brolio-baritono — Audėjus; Kriva-Krivaičiu buvo dailininkas Žmuidzinavičius, Vaidelutėmis buvo Žemkalnio dukterįs, Vaidelutė— Puidienė ir kitos ir visi Vilniaus veikėjai ten dalyvavo. Keistučio rolėje buvo rašėjas Kazys Puida.

Su "Birute" buvo Vilniuje švenčiama šventė, nors ir vieša. Per generališkas repetciijas, begriežiant orkestrai ir dainuojant, daugumas žmonių verkė džiaugsmo ašaromis. Svetimtaučių spauda muziką gražiai pagyrė, ypač rusų laikraščiai ir lietuviai pasijautė daug stipresni dvasioje.

Pranešimas Muzikos Mylėtojams.

Dramos ir muzikos drja "Gabija" turėjo savo mėnesinį susirinkimą 7 d. kovo. Daug kas svarbaus buvo kalbama kas link didesnio "Gabijos" veikimo. Svarbiausia tai, kad **nutarta įsteigti savo Beną ir Orchestros Skyrių.** Gabijiečiai jau seniai matė butiną reikalą turėti savo lietuvišką orchestrą, kuri labai reikalinga pačiai Gabijai, o taip-pat ir visiems Bostono ir apielinkės lietuviams, nes dabar mes lietuviai turime samdyti svetimtaučius kaip del mažiausių, taip ir del didžiųjų musų parengimų, kurie brangiai paima, o dažnai prastai sugriežia. Taigi mes gabijiečiai, matydami svarbą reikalo turėti lietuvišką orchestrą So. Bostone, atsišaukiame į visus So. Bostono lietuvius muzikantus, kurie jau moka te griežti, o neturite tinkamos vietos savo instrumentą panaudoti. Prisidėkite prie mųs, o kurie dar tik norite mokytis visi grupėj, daug ką galėsim išmokti ir naudingais muzikais tapti. Atminkite, broliai lietuviai, kad jau mųs tėvynės Lietuvos laisvė prie atdarų durų stovi, — juk mes, daugiausiai jaunimas, grįžsime į laisvą Lietuvą, taigi grįžkime išsilavinę ir dailės šakose, taigi visi stokime į tveriamos So. Bostono liet. orchestros skyriaus eiles, o išsilavinę ir Lietuvoje galėsime su muzika puikų sau pragyvenimą padaryti. Taigi ruoškimės prie to budami Amerikoje.

Turintieji pardavimui muzikalius instrumentus ir norintieji pastoti į "Gabijos" orchestrą visokiomis informacijomis kreipkitės prie orchestro organizavimo komisijos, **366 W. Broadway,**

Komisija:
P. Zokaitis,
S. Jokubauskas,
M. Biekša.

Diskusijas rengia Lietuv. Moterų Apšv. Draugija nedėlioje, kovo 16 d., 1919, Lietuvių salėj, S. B. 7:30 val. v. Bus naujos narės priimamos už pusę įstojimo. **Rengėjos.**

L. A. B-vės prakalbos bus So. Bostone kovo 14, 7:30 v. v., 428 W. Broadway. Hyde Park, Mass. 16 d. kovo, 1:30 v. p. p. Liberty Hall, W. River st. Kalbės L.AB. įgaliotiniai.

Subatoje, "Gabijos" choras su komp. M. Petrausku važiuoja į Brightoną lošti "Užburto Kunigaikščio", kuris bus suvaidintas Liet. Salėje ant Lincoln gatvės, kaip 8 val. vak. Vakarą rengia Liet. Mot. Progresyviško Sus. kuopa.

Brostvininkų organas nepilniavoja savo "švento" biznio, bet jausdamas, kad jam rengiama "kikas" iš susipratusių lietuvių stubų, "išvijimų" galiucinacijomis apsirgo ir kabinėjasi prie žmonių: Įsivaizdina ir rašo, buk socalistai sandariečius iš Lietuvių svetainės išprašė. Mat pagieža ima tą organą, kad prie sandariečių prisideda visas inteligentiškas jaunimas, kuris įsigijo savo nuosavią, kaipo ALT.S. 7 kp. svetainę. Ir taip meluodami, taip žmones užgauliodami tie brostvininkai drįsta vadinties cacomis, o kitus kaltint del nesusitarimų bendrame darbe. Juk visi protaujanti žmonės žino, kad "D-kas" nenustoja veidmianiavęs ir melavęs, tat kam dar tą cinizmą skleidžia, — atsakykite ponai brostvininkai iš "D-ko".

North Bostonietis.

"Mindaugį" 5 veiksmų istorišką veikalą stato Dudley Opera House ALT. Sandaros 7 kp. bal. 12 d., 1919. Įsidėmėkite išanksto.

Paveikslai su prakalbomis atsibuvo kovo 9 d. liet. bažnyčios salėj. Publikos susirinko keli šimtai. Paveikslus iš Lietuvos istorijos etc. rodė p. Rudauskas. Kalbėjo kun. S. Geniotis ir kun. Žvalionis. Ypač paskutinis publiką patenkino sava iškalba. Liet. bažnyčios komitetas mano dažnai surengt prakalbas su paveikslais, kad suteikt publikai įvairumų. **Sk.**

MILŽINIKAS KONCERTAS.

Rengia LTKB. Choras. Bus nedėlioj, 16 kovo, 1919. Svetainėj 428 Broadway, S. Bostone. Prasidės 7:30 v. v.

GERB. Šis koncertas bus vienas iš puikiausių. Jame dalyvaus: W. Lapata iš Detroit, Mich. garsus muzikantas, D. B. Vidurinis iš S. Bostono. Solistai: K. Morkiutė, ir A. Turauckiutė iš Cambridge, Mass., A. Zinkevičiutė, A. Raulinaičiutė, T. Malijoniutė. Taip-pat bus eilių ir tt. Kviečiame visus atsilankyti. LTKB. Choro

Komitetas.

PRANEŠIMAS.

Pranešam LSS. VI rajono kuopoms ir nariams, kad rajono koncertas atsibus 30 d. gegužio, svetainėj "Peoples Temple" ant Columbus av. netoli Park Sq., Boston, Mass. Koncertas prasidės 3 val. po piet. ir trauksis iki 6 val. vak.

Todel dabar visos kuopos ir nariai turit pasistengti, kad išgarsinti šį koncertą kuogeriausiai, nes mes koncerto komitetas dedam visas pastangas, kad koncertas butų toks, kokio dar nebuvo.

Todėl meldžiame ir kitų organizacijų tą dieną nieko nerengti.

Komitetas:
J. P. Raulinaitis,
F. N. Ramanauskas,
J. Valeika,
K. Jasas.

P. BARTKEVIČIA

Parduoda ruskus rublius labai pigiai. Jo štoro adresas:

P. Bartkevičia,

877 Cambridge st.,
E. Cambridge, Mass.

FERAI!

Rengiami So. Bostono Lietuvių Lab. Dr-jai prasidės Subatoj, 15 kovo ir tęsis iki 22 kovo. Fērai atsibus L. Labdarystės Salėj, kampas E. ir Silver st., S. Bostone.

Fērų programas: —

Subatoj, kovo 15, dainuos vietiniai chorai.

Panedėlyj, kovo 17 d. dalyvaus "Gabija".

Utarninke, kovo 18 d. prakalbos.

Seredoj, kovo 19, kalbės K. Norkus "Sand." redakt.

Ketverge, kovo 20, Kaizeris su Caru sakys spyčių.

Pėtnyčioj, kovo 21, bus lietuviškas Čali Čaplin.

Subatoj, kovo 22, kalbės advokatas F. J. Bagočius,.

Apart tų visų bus dar įvairiausių pasilinksminimų. Visi ateikit kožną vakarą. **Komitetas.**

PRANEŠIMAS.

Kada eini pro šalį nepamiršk pažiurėti į mano langą. Kožną savaitę nekurie tavorai parsiduos labai pigiai.

Šią savaitę matrasai:
Šilko p[illegible] vertės $25. už 18.
Baltos vatos vertės 18. už 12.
Viršai vatos vertės 9 už 6.

C. P. YURGELUN,
377 Broadway,
So. Boston, Mass.

PARSIDUODA BUČERNĖ IR GROSERNĖ SO. BOSTONE.

Krautuvė randasi lietuvių apgyventoj vietoj. Biznis labai gerai išdirbtas. Parsiduoda labai pigiai. Savininkas perka farmą ir turi apleisti miestą. Kreipkitės tuojau pas:

A. J. Kupstis,
332 Broadway,
So. Boston, Mass.
(12) Tel. S. B. 2101-W

Pajieškau merginos su kuria but galima pasilikti amžinais draugais. Kuri atsišauks — nepralaimės. Laiškai bus užlaikomi paslaptyj.

Anton Sanora,
General Delivery, Pittsburgh, Pa.

"Užburtas Kunigaikštis"

RENGIA L. M. P. S. 49 KP.

Muzikališkas veikalas bus statomas

Subatoje, 15 d. Kovo, 1919 m.

Lietuviu Salej,

26 Lincoln Street, Brighton, Mass.

Pradžia 7:30 val. vakare.

Programą išpildys "Gabijos" artistai ir choras vadovaujant komp. M. Petrauskui. (11)

Dideles Ristynes!

Seredos vakare, 12 D. KOVO (MARCH), 1919,

Lietuvių Salėj. Pradžia 8:15 v. vakare.

Persiims JOE SHIMKUS su NICK LANGER; JOE PORELLI su BILLY ELIAS; ir dar viena pora. Viso imsis 3 poros.

Šios nepaprastos imtynės bus paskutinį kartą S. Bostone, taigi kurie dar nesate matę, ateikit pažiurėti. Tikietus pirkit iškalno. **Rengėjai.**